Võ phi Hùng, cựu HS Petrus Ký, 67-74, tặng cho Quán Ven Đường

NĂM THỨ SÁU SỐ 501 — MỖI SỐ NĂM XU — 壬申年六月初三日 — NGÀY THỨ TƯ, 6 JUILLET 1932

GIÁ BÁN

ĐÔNG-PHÁP	NGOẠI-QUỐC
Một năm...5$00	6$00
Sáu tháng 2.80	3.50
Ba tháng 1.50	2.00

Mua báo phải trả tiền trước. Thơ và mandat gởi cho M. TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN. — Ai cũng quảng-cáo, việc riêng, lấy thương-nghị trước.

TIẾNG-DÂN

敲 La Voix du Peuple 民

Chủ-nhiệm kiêm Chủ bút HUỲNH-THÚC-KHÁNG
Quản-lý TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN

Mỗi tuần xuất bản hai kỳ: thứ tư và thứ bảy

BÁO-QUÁN
26 122, đường Đông-ba, Huế
Hộp thơ: số 61
Giây thép nói: số 62
Giây thép: TIENGDAN - Huế

Lập một chính phủ không phải là để cho những người cầm quyền được tiện lợi.
(Mirabeau)

Mối cảm-tưởng đối với cuộc chánh-biến Xiêm-la

Nước ta trước ngày phục thuộc dưới quyền nước Pháp, đối với các nước láng diềng thì trên lịch sử bang giao, nước Tàu chiếm một bộ phận rất lớn. Vì mình học theo văn hoa Tàu, nên trên nền chánh quyền, có hồi nội thuộc, có hồi thoát ly và đoạn tuyệt, mà cái dây dăng dính trong hai dân tộc nó vẫn kéo dài, dầu dân bá trẻ con cũng nhận người Tàu là người quen thuộc. Ngoài nước Tàu ra, bên Đông thì có nước Nhật, bên Tây Nam thì có nước Xiêm. Lấy địa lý mà nói, nước Nhật cách ngoài biển xa, thuở nay không hay qua lại với mình, còn nước Xiêm chỉ cách một con sông Khung-Giang, thế là nước mình gần nước Xiêm hơn nước Nhật. Nói về lịch sử thì nước Xiêm với ta địa giới giáp nhau, nên về triều đại trước, vua Gia-long lúc tránh nạn Tây-sơn, có sang ở Kinh-đô Xiêm; chính sử ta có chép mấy vị công thần có kẻ đi theo vua ở Vọng-các (暹羅 đô thành Xiêm). Về triều Minh-Mạng nước ta cũng có đôi lần xung đột với người Xiêm (lúc nước mình bảo hộ Cao-man). Thế là trên lịch sử ta với Xiêm có dăng dính nhau, còn Nhật thì tuyệt nhiên không có chút quan hệ gì hết.

Chuyện cũ như vậy, lẽ thì ngoài nước Tàu ra, người mình đối với người Xiêm có chịu thân mật hơn là đối với người Nhật mới phải; vậy mà trên ba bốn mươi năm lại đây, nói cho rõ là từ Âu-hóa truyền sang phương Đông, thì ngoài nước Tàu ra, người mình chỉ biết có nước Nhật, mà đối với nước Xiêm gần như quên mất, không ai nhắc đến. Đó là một điều đáng nghiên cứu xem cái lý do vì đâu.

Có kẻ nói: « Đồng là nước láng giềng, nước Nhật duy tân mà làm được nước mạnh, nước Xiêm cũng Âu hóa mà làm được nước tự lập, lại có tiếng giàu. Hai nước đều là nước quân chủ, đều đáng làm gương cho nước ta cả. Song người mình đối với hai nước ấy, quan niệm có khác là vì mấy cớ này:

1) Nước Nhật cũng học văn hóa Tàu, ta vẫn nhận là một nước đồng văn; văn tự đồng nhau nên trên đường tư tưởng dễ du nhập. Nước Xiêm tuy ở gần mà văn hóa khác ta (theo văn hóa Ấn-độ); văn hóa không đồng nên tinh thần cách bức. Trên mấy mươi năm nay ta chỉ thấy sách vở chép chuyện duy tân của người Nhật mà không được xem sách nào nói chuyện người Xiêm.

2) Nước Nhật là nước lớn hơn mình, sau cuộc duy tân, 2 trận đánh Tàu đánh Nga, danh tiếng lừng lẫy trên thế giới. Nước Xiêm tuy là nước có chủ quyền, làm nên giàu thạnh, song một nước con con, không đủ làm thầy cho mình. *Thu pháp ư thượng* 取法於上, không bắt chước ai thì chớ, đã bắt chước thì nên bắt chước Nhật mà không cần bắt chước Xiêm là nước nhỏ hơn mình.

3) Nước Xiêm tuy độc lập song nhờ Anh với Pháp dăng dính nhau nên miếng đất con con đó thành đất «hoàn xung», tiếng là tự lập mà kỳ thiệt ở dưới quyền che chở của người Anh, cũng như mình ở dưới quyền người Pháp; và công việc chính trị trong nước, toàn là dùng người nước ngoài, do hoàng phái chủ trương, còn trình độ dân họ cũng chẳng hơn gì dân mình là mấy.

Vì mấy lẽ đó nên người mình đối với Xiêm la có chịu lãnh đạm, không thèm để ý đến, mà đối với Nhật bản lại tỏ ý khuynh hướng».

Mấy điều kể trên xét ra cũng đúng với sự thực, song rành là việc đã qua cả. Cứ như hiện tình gần đây thì xem quan niệm người mình đã có chịu đổi khác, nghĩa là không thích người Nhật mà có ý bắt chước người Xiêm vậy. Sự thay đổi ấy cũng có hai cớ:

Một là thấy cách người Nhật đối đãi người Triều-tiên, người Đài loan,

. . . . . .

Hai là mình đã không được như Nhật bản,

. . . . . .

. . . . . .

Bởi cái tâm lý có chịu khuynh hướng như thế, nên năm trên, sau lúc vua Xiêm sang du lịch xứ mình, nhiều người đã trầm trồ khen ngợi rằng: Một vị vua một nước nhỏ hơn nước mình mà có quyền tự chủ, được vinh dự hơn mình nhiều! Mới rồi nhà phóng sự báo *Echo de Paris* là ông De Lapomarède sang Huế, có mở một cuộc diễn thuyết tại tòa Khâm thuật rồi công cuộc nước Xiêm, người mình tỏ ý hoan nghênh nhiều.

Đó là cái chứng người mình hiện nay đã biết tới người Xiêm không còn có ý khinh rẻ cách biệt như trước.

. . . . . .

Vừa rồi bữa 24 juin ở Xiêm-la lại có xảy ra một cuộc chánh biến (số báo trước bản báo đã thuật rõ). Nhân cuộc chánh biến này, nước Xiêm không trôi một giọt máu mà đã thi hành chánh thể quân chủ lập hiến, chớ không phải là quân quyền độc tài như ngày trước. (Nước Xiêm lâu nay nhờ hoàng phái họ giỏi, công cuộc toàn do nhà vua sắp đặt cả. Thế mà ngày nay cũng theo cái phong triều khuynh hướng chung trên thế giới mà buộc phải thay đổi chánh thể, sức hoàn cảnh mạnh là giường nào!)

Vậy là ở miền Á-đông ta, trừ nước Tàu cộng hòa ra, nước Nhật lập hiến đã lâu, nước Xiêm nay cũng lập hiến.

. . . . . .

Sử-bình-Tử

VAN-UYEN

Khóc bạn

x

Nỡ nào hoài của bỏ thanh xuân,
Nghĩ đến ai mà tiếc cái thân!
Ba họ vẫn còn giòng nước Sở,
Một nguồn chưa dễ tránh đời Tần.
Anh đà tắt lưỡi tuông giọng bể,
Em cũng trăm năm thoát bụi trần.
Sống sót ai đây, thêm chán ngán,
Chán cho ông Tạo khéo thần lần.

xx

Chán cho ông Tạo khéo thần lần.
Tai mắt thông minh nỡng cái thân.
Thà lấp vùi khi ba bốn tuổi,
Nỡ dày đọa tới chín mười lần!
Thôi con chỉ bỏ lìa mẹ lại
Đất điếc thôi đành nỡ bắt nhân
Xác thịt đã đành xong một kiếp,
Có non có nước có linh thần.

Tuy-Hân

Thăng Long hoài cổ

Khói ngất từng xanh bụi tỏa đường,
Ngàn năm trải bấy cuộc tang thương.
Non Nùng mấy phủ màu danh thắng,
Chỉnh Bắc (1) rêu mờ nét tịch dương.
Tả vọng (2) chim dâu thanh kiếm bóng,
Hồ Tây vàng ngắt bóng trâu vàng.
Thịnh suy dâu cả gương còn đó,
Hoanh liệt xưa nay đã mấy trường!

Vương-duy-Quỳnh

(1) Chỉnh bắc. — Tên cái tường thành ở phía bắc thành Thăng-Long bị đạn bắn vỡ, nay hãy còn dấu tích, rêu mờ có mọc.
(2) Tả vọng — Tên hồ Hoàng Guốm ngày trước.

NÔNG GIA NAM KỲ ĐƯỢC VAY MƯỜI TRIỆU BẠC

Nhơn cuộc kinh tế còn khó khăn nên chánh phủ đã định xuất bạc kho ra 10 triệu đồng cho nông-gia Nam-kỳ vay theo kiểu dài hạn.

M. Feyssal, chủ sự sở bảo thủ điền sản (conservation foncière) lãnh phần xem xét đơn từ. Độ tháng Juillet này Nhà nước sẽ phát bạc.

Người nào muốn vay phải làm đơn kể tường tận và thành thật tình trạng của mình gởi lời ông Feyssal, đợi khi ông ấy xem xét đáng cho vay cùng không sẽ trả lời lại.

Đại khái những điều quan hệ về việc cho vay như vầy:

1) Hạn dài lắm là 15 năm;

2) Tiền lời chưa nhứt định là bao nhiêu, nhưng quan Toàn-quyền hứa sẽ định chừng 6, 7 phân. Ba năm đầu thì trả lời; còn từ năm thứ tư trở đi phải trả lần vốn và phải trả 12 hoặc 14 phân lời.

CHUYỆN ĐỜI

Cái tuổi trẻ

Hơn một tháng nay ở bên Paris, khi ông Herriot lên lập tòa Nội các mới của nước Pháp, các nhà viết báo đến phỏng vấn ông và các tay thợ chụp bóng đến chụp đông lắm. Trong lúc ấy lại có một cậu bé 14 tuổi học trường Trung học Henri IV tên là Bourgeon cũng chen lộn giữa đám đông người mà đi đến trước thủ tướng Herriot nói mình cũng đến phỏng vấn, làm cho thủ tướng dừng lại mà hỏi:

— Hử cái cậu cũng đi phỏng vấn à? Cậu cũng là tay viết báo nữa sao?

Cậu nhỏ đưa giấy tờ ra và nói:

— Vâng, tôi là chủ nhiệm tờ báo «Tiểu học sinh» (Petit Lycéen).

Rồi ông thủ tướng Pháp tuy mắc nhiều việc nhưng cũng vui lòng để cho cậu phỏng vấn.

Mười bốn tuổi mà làm chủ một tờ báo! con nít nhà ai mà ngộ quá! Nhân cái tin ông chủ báo này mà làm cho tôi nghĩ tới cái tuổi trẻ.

Người ta thường hay trọng cái tuổi trẻ. Sự trọng này nó có nhiều cớ mà cớ thứ nhất là vì cái tuổi trẻ nó còn lắm hy vọng về sau. Vì trọng mà người ta thường khen những người tuổi trẻ mà sự nghiệp đã ô sộ rồi. Kia ông A còn trẻ măng mà hàm cụ đã đến Hường lô! Ông B chưa già mấy mà đã có con làm nên ông đốc! Bà C tuổi vẫn còn xuân mà cháu nội cháu ngoại đủ rồi. Cậu D vợ con chưa có mà nay quản lãnh một cái gia tài to lớn giường kia!.. Bao nhiêu tiếng khen kia đều vì cái tuổi còn nhỏ, con đường tương lai còn dài của các tay chủ động trên mà có. Nhưng vẫn biết làm quan mau, sinh con đẻ cháu sớm, trẻ mà có cha mẹ giàu... đều là việc đáng qui cả, song đáng qui mà không phải hồi nào cũng đáng khen đâu, ví như anh con nhà giàu kia, ảnh giàu trong trứng giàu ra, chớ có làm quái gì cho đặng giàu đâu, mà khen ảnh cho uổng tiếng!

Thật đáng khen là những hạng như ông chủ nhiệm 14 tuổi trên kia. Đáng khen là những hạng nhỏ tuổi mà tài ba lỗi lạc, công nghệ am tường, làm vẻ vang cho giang sơn tổ quốc, làm giàu mạnh cho xứ sở quê hương, những kẻ mà tác giả tuồng Lộ-địch đã tặng cho câu: « Cái giá trị có chờ chi đồng tuổi cao »! (1). Hạng người này ở ta ngày nay ít trông thấy lắm. Trừ các bậc thánh nhân đẻ ra mà biết, phàm là người thì ai cũng có học mới nên. Cái học của ta hồi trước nó khuyết điểm trăm đường, nhưng vì nó có vẻ tự do hơn ngày nay, ai muốn học cũng được, mấy tuổi học cũng được, khi nào đi thi cũng được, thành ra có một hạng « thần-đồng » mới mười mấy tuổi mà đã đậu cao. Cái tương lai của hạng này nó còn dài là biết mấy! Ngày nay nào có được như vậy: một đứa con nít có thông minh cho mấy cũng phải chờ cho đến ít nữa là 10 tuổi mới được đi thi yếu lược, rồi đến 13 tuổi mới được đi thi sơ đẳng, đến 17 tuổi mới được đi thi «đíp-lôm»v. v... chương trình của nhà nước đã định phải hạn mười mấy năm mới đi đến bực gì, thì không ai tài trời gì thâu ngắn cái thì giờ ấy lại được. Vì thế mà ta hết thấy những bực thần đồng.

Tuy không có ai ít tuổi mà làm cái gì cho lỗi lạc mặc lòng, nhưng cái tâm lý xưng mình là ít tuổi vẫn là cái tâm lý tôi thường thấy của người mình. Trước hết là có hạng đi dạm vợ thường hay «khai» sụt tuổi. Nhiều người ở xa mà nói vợ, bên nhà con gái thường hay đòi cái bóng để xem; thì lập tức cậu kia lấy một cái bóng đâu hồi mười năm về trước mà gởi đến. Vì vậy mà đến lúc giáp mặt, thấy râu ria lún phún, nhà gái tự hỏi không biết đó là chú rể hay là ông sui!

Một hạng nữa là các cô kỵ nữ. Trong bóng tối, ông khách làng chơi kia hỏi một ả giang hồ năm nay mấy tuổi. Ả cất tiếng oanh thỏ thẻ bên tai: «Em năm nay mười bảy tuổi!» Ông khách muốn coi cho rõ bộ mặt mười bảy tuổi nó thế nào, đánh đèn lên, thì tá ra...! nếu ả kia mà là đàn ông, thì râu ria cũng xuống đến rún!

Ở nước họ 14 tuổi đã ra làm chủ báo, còn ở mình cái nghề đi gọt con gái với đi làm đĩ mà cũng đua nhau xưng trẻ! có trẻ thiệt cũng không ra gì, huống đã thế mà còn «trẻ giả»!

Lạc-nhân

(1) Lời nói của Don Rodrigue trong tuồng «Le Cid»:

Je suis jeune, il est vrai, mais aux âmes bien nées,
La valeur n'attend point le nombre des années. (P. Corneille)

TIN THÊM VỀ CUỘC CÁCH-MỆNH Ở XIÊM-LA

Vọng-các, 26 Juin. — Hãng Reuter báo tin rằng quốc-vương đã trở về kinh-thành, vua đáp chiếc tàu chiến của các quan trong chính-phủ mới đem đi tìm quốc vương ở nơi nghỉ mát Hua-Hin. Nhân dân hoan nghênh quốc-vương. Ở Vọng-các mọi nơi đều yên. Đảng mới lên cầm quyền chính giữ được thắng thế. Các vị nam nữ hoàng thân bị giữ làm con tin cho đến khi chính phủ mới nhận việc, ai nấy đều được đãi tử tế. Quan tổng trưởng ngoại giao tuyên bố rằng sẽ hết sức bảo vệ các người ngoại quốc.

Vọng-các, 26 Juin. — Quốc vương ở Hua-Hin về, đáp xe hỏa riêng đã tới Vọng các hồi 23 giờ ngày thứ bảy. Ngài xuống xe hỏa ở nhà ga Chitralada, và đi ô-tô về hoàng điện. Sáng ngày chủ nhật quốc vương tiếp kiến các đại biểu của đảng Cách mạng, và có tuyên bố cho chính phủ tạm thời biết rằng ngài ưng đặt hiến pháp cho quốc dân. Từ ngày hôm thứ sáu đến giờ, có bắt mấy vị hoàng thân. Mọi nơi vẫn yên. Chính phủ tạm thời có gửi tàu cho các sứ bộ nói rằng chính phủ chịu bảo hộ cho sinh mệnh và tài sản của người ngoại quốc theo như giao ước.

Vọng-các 27 Juin — Hôm qua, vua Xiêm đã tiếp đoàn đại biểu Dân đảng gồm có 4 viên quan võ và 4 người thường tại điện. Lúc đoàn đại biểu vào trong phòng có vua ngồi, vua liền đứng dậy và ra lệnh cho tất cả những vị có mặt đứng lên. Viện thẩm phán Luang-Pradith thay mặt cho đoàn, đứng tâu rằng:

— Dân đảng không có ý từ bạo động gì, duy chỉ muốn thay đổi việc hành chính trong nước, mà được dực hoàng thượng đồng ý thôi».

Đoàn đệ lên vua một bản chép hiến pháp mới. Vua tiếp lấy đi sang phòng khác đọc. Ngài nói không thể trả lời tức khắc được, nhưng hồi 17 giờ hôm nay thì sẽ đáp lại.

Lúc trở về nội sở của chính phủ tạm thời, đoàn đại biểu có tuyên đọc bản niêu thị của vua. Bản niêu thị ấy như sau này:

«Trẫm công nhận Dân đảng là đảng đã muốn theo gương mấy xứ khác mà cải cách lại chính phủ hiện thời. Dân đảng thỉnh cầu trẫm ở lại ngôi báu, ở địa vị một vị vua lập hiến. Thực ra trẫm có cái ý đặt ra chính thể quân chủ lập hiến đã lâu. Vì vậy, trẫm rất ưng thuận cách hành động của Dân đảng và các phương pháp đã dùng để duy trì trật tự và bảo hộ sinh mệnh cho toàn dân. Vậy

Vọng-các, 26 Juin. — Hãng Reuter báo tin rằng quốc-vương đã trở về kinh-thành, vua đáp chiếc tàu chiến của các quan trong chính-phủ mới đem đi tìm quốc vương ở nơi nghỉ mát Hua-Hin. Nhân dân hoan nghênh quốc-vương. Ở Vọng-các mọi nơi đều yên. Đảng mới lên cầm quyền chính giữ được thắng thế. Các vị nam nữ hoàng thân bị giữ làm con tin cho đến khi chính phủ mới nhận việc, ai nấy đều được đãi tử tế. Quan tổng trưởng ngoại giao tuyên bố rằng sẽ hết sức bảo vệ các người ngoại quốc.

Vọng-các, 26 Juin. — Quốc vương ở Hua-Hin về, đáp xe hỏa riêng đã tới Vọng các hồi 23 giờ ngày thứ bảy. Ngài xuống xe hỏa ở nhà ga Chitralada, và đi ô-tô về hoàng điện. Sáng ngày chủ nhật quốc vương tiếp kiến các đại biểu của đảng Cách mạng, và có tuyên bố cho chính phủ tạm thời biết rằng ngài ưng đặt hiến pháp cho quốc dân. Từ ngày hôm thứ sáu đến giờ, có bắt mấy vị hoàng thân. Mọi nơi vẫn yên. Chính phủ tạm thời có gửi tàu cho các sứ bộ nói rằng chính phủ chịu bảo hộ cho sinh mệnh và tài sản của người ngoại quốc theo như giao ước.

Vọng-các 27 Juin — Hôm qua, vua Xiêm đã tiếp đoàn đại biểu Dân đảng gồm có 4 viên quan võ và 4 người thường tại điện. Lúc đoàn đại biểu vào trong phòng có vua ngồi, vua liền đứng dậy và ra lệnh cho tất cả những vị có mặt đứng lên. Viện thẩm phán Luang-Pradith thay mặt cho đoàn, đứng tâu rằng:

— Dân đảng không có ý từ bạo động gì, duy chỉ muốn thay đổi việc hành chính trong nước, mà được dực hoàng thượng đồng ý thôi».

Đoàn đệ lên vua một bản chép hiến pháp mới. Vua tiếp lấy đi sang phòng khác đọc. Ngài nói không thể trả lời tức khắc được, nhưng hồi 17 giờ hôm nay thì sẽ đáp lại.

Lúc trở về nội sở của chính phủ tạm thời, đoàn đại biểu có tuyên đọc bản niêu thị của vua. Bản niêu thị ấy như sau này:

«Trẫm công nhận Dân đảng là đảng đã muốn theo gương mấy xứ khác mà cải cách lại chính phủ hiện thời. Dân đảng thỉnh cầu trẫm ở lại ngôi báu, ở địa vị một vị vua lập hiến. Thực ra trẫm có cái ý đặt ra chính thể quân chủ lập hiến đã lâu. Vì vậy, trẫm rất ưng thuận cách hành động của Dân đảng và các phương pháp đã dùng để duy trì trật tự và bảo hộ sinh mệnh cho toàn dân. Vậy trẫm thấy rằng những phương pháp ấy của Dân đảng, dù có điều gì trái với luật pháp hiện thời, cũng không được coi như là trái luật».

Tờ cáo thị lại nói thêm rằng duy chỉ có Xiêm là xảy ra việc thay đổi chính thể mà không đổ máu mà thôi. Tờ cáo thị này rất được hoan nghênh. Các công sở rất yên, trong dân chúng cũng vậy.

Dư luận báo giới ở Pháp

Paris. — Báo «Echo de Paris» có đăng một bài của M. René Vadlande. Trong bài ấy tác giả nhắc lại cái tình thân thiện của hai xứ Pháp Xiêm, và nói rằng lúc đang nguy kịch hồi Âu-chiến, nước Xiêm hiền đương ngay về phía Đồng-minh. Bài ấy lại nói:

«Hoàng tộc Xiêm được rất nhiều người biết ở Pháp. Cái tinh hoa nhã lịch sự của ngài, các phong khách sang trọng đến chầu quốc. Còn vua Xiêm, trẻ tuổi, thông minh, có tinh giải phóng, lại là bạn thân của Pháp».

Vừa đây ngài có nói chuyện với tác giả bài ấy, rằng: «Cái học vấn tôi hấp thụ được ở trường Quân bị, chẳng những giúp tôi được có cái thuyết về quân sự rất chắc chắn, mà tôi lại biết phương pháp làm việc tại văn thực hành hằng ngày trong cái chức trách của tôi».

Bài ấy kết luận:

«Chúng tôi rất mong rằng dưới cái chính thể mới nước Thái này cũng giòng vua Rama sẽ được thái bình mà trị vì. Đó là chúng tôi mong mỏi cho phần vua, cho nước Xiêm, lại cả cho chúng tôi nữa, để cái tình thế rối loạn ở Á-châu khỏi lan rộng ra».

Paris, 28 Juin. Báo «Lœuvre» bình phẩm về việc cách mệnh ở Vọng các có nói: «Nước Xiêm là một nước rất lặng lẽ, tắt êm đềm ở Á châu, nay cũng bị xô đẩy vào phong trào náo động. Cái gốc là ở sự khủng hoảng kinh tế, nên phải giảm số viên chức, và giảm số lương bổng. Vì vậy có 1.000 quan văn và 450 quan võ phải về nghỉ không có lương. Gạo thóc, và gỗ teck không ban được. Thôn dân bị khốn khó. Số tội ác tăng lên. Bạc và thiếc hạ giá. Số chi thu Xiêm là mấy năm trước là 19 triệu ticaux, đến năm nay giảm xuống có 14 triệu. Sau nữa các vị hoàng thân hành động ra cách «Tây» quá. Lại một sự lạ nữa, là Xiêm hoàng lại tán trợ cho các vị hoàng thân

. . . . . .

Tin sau cùng

Vọng-các 29 Juin. — Vua Xiêm đã ký bản hiến pháp mới hôm 27 Juin, hồi 23 giờ. Theo bản hiến pháp này thì chánh quyền gồm có 4 phần như sau:

1/ Vua Xiêm;

2/ Thượng nghị-viện, gồm có 70 nghị-viên;

3/ Hội đồng Dân đảng nắm quyền hành chánh và gồm có 14 người và một hội trưởng, thảy đều lấy trong số thượng nghị-viên.

4/ Các cơ quan tư pháp.

Nhiều ông hoàng bị Cách mạng bắt hồi trước nay được tha. Tình hình vẫn yên tịnh. Dân Xiêm coi bộ rất hoan nghênh chính thể mới.

Tòa nội các mới của nước Xiêm

Vọng-các, 30 Juin — Hôm qua Dân đảng nhóm hội đã cử ông Chao-Phya Dharma Sak Dimontri làm viện trưởng Thượng-nghị-viện, và ông Phya Indra Vijit, phó viện trưởng. Thượng nghị viện đã bỏ phiếu cử hội đồng Dân-đảng, ông Phya Paka Rana Nité Dhada được cử làm hội trưởng.

Theo lời giới thiệu của hội-đồng Dân-đảng, Kiêm-hoàng đã cử các quan, thượng sung vào các bộ như sau:

Tài chánh bộ: Phya Mono Paka Rena
Lại bộ: Phya Chasa Kaya Bodih
Quốc phòng bộ: Phya Prasert Songgram
Ngoại giao bộ: Phya Sri Visar Vachas
Tư pháp bộ: Phay Deb Vidara
Thương mãi, Giao thông, Canh nông: Chao-Phya-Vongsha
Học-bộ: Phya Ramnan-Vijaah

Chính phủ mới đã tuyên bố một lần nữa rằng sẽ giữ các điều ước quốc-tế. Hôm qua cả kinh thành Vọng-các đều kéo cờ mừng.

ANNAM LỊCH SỰ
HÃY NÊN HÚT THUỐC LÁ JOB

VIỆC TRONG NƯỚC

THỪA THIÊN

Ruộng công lại hóa tư

Chúng tôi là dân làng Tiên-nộn tổng Mậu-tài, huyện Phú-vang, có điều oan ức xin quan trên minh xét:

Nguyên điền thổ của làng chúng tôi, theo địa bộ đều là của công cả. Song bọn lý hào mưu đồ với nhau thế nào không rõ, ruộng đất chỗ thời xin đơn cải hạng, chỗ thời mua bán làm của tư, mưu chiếm đoạt để cho dân chúng tôi phải riêng phần thiệt hại. Của thời của chung mà người thời dư đất dư ương, kẻ lại không nơi ăn chỗ ở, bất công là giường nào! Nay nhà nước đã phái người đi bao đạc để xét nỗi ngay gian, dân chúng tôi mong nhờ lượng cả cao minh sẽ được nữa phần ân trạch. Bọn hào lý lại một lòng với nhau, hễ người nào có dự vào trong phần điền thổ ấy thời góp lại mỗi sào 3$, tất thảy phỏng hơn một số bạc lớn để chạy chở cửa trên ma làm thành đất tư của chúng nó. Làm như thế thời của chung mà chúng nó được hưởng mãi lợi riêng, còn chúng tôi không có chỗ dung thân, mong quan trên xét cho. Đồng dân Tiên nộn

VINH

Ngủ trọ mất bạc

Hôm 11 mai, bà Trần thị Quảng quê làng Vào hậu (Nghệ an) vào Tourane thăm con về, trọ tại hàng cơm của tên Tư, gần rạp hát vinh. Người chủ hàng mời vào ngủ một phòng riêng và cùng một giường với vợ y. Bà kia thật thà nhận lời. Ngờ đâu lúc sáng tỉnh giấc thì gói bạc chín mươi ba đồng (93$) trong mình đã mất.

Việc đến quan Bang tá thành phố, người hàng cơm chịu thú nhận và xin sẽ giả lại số bạc ấy.

Chẳng hiểu sau quan Bang và tên kia nghĩ thế nào, hôm sau thị Quảng đến thì quan bảo rằng: « bây giờ no không chịu trả nữa, đã tư lên cụ lớn... »

Quanh quẹo nhỉ! Đợi xem kết quả vụ này. Khó biết

NGHỆ-AN

Cũng đều thuộc xứ Trung-kỳ, sao pháp luật lại khác nhau?

Trung, Nam, Bắc kỳ vì tình thế khác nhau mà pháp luật phải khác nhau, đều ấy đã đành. Đến như đồng một xứ mà pháp luật tỉnh nầy lại khác tỉnh kia, chả biết đó là do tại đâu. Ký giả tường việc sau nầy xin thuật:

Phan-Bật quê ở làng Dương xuân, tổng Bặng sơn, phủ Anh sơn, bỏ nhà theo hội kín năm 1930 vào tỉnh Quảng ngãi. Sang năm 1931, bị các nhà chuyên trách tỉnh ấy tóm được rồi bị tòa Nam án Quảng ngãi kêu án khổ sai chung thân và đày đi Banméthuột. Kỳ đầu tháng Juin vừa rồi, thấy có giấy sức về làng bắt phạt thân nhân Phan Bật tức anh ruột y tên là Phan Thiêm 15$ và lý trưởng 15$ về tội «bất năng cấm trá»...

Về án hội kín ở Nghệ Tịnh trên vài năm nay tính đến có hàng ngàn mà không thấy cái nào phạt đến thân nhân và lý trưởng, tội ai nấy chịu. Không hiểu cái nghị định làm án khác nhau như thế do chính phủ nay là do ý riêng quan địa phương? Chưa hiểu

HÀ-TĨNH

Oai quyền thầy Chánh-tổng

Tổng Thổ-ngọa, huyện Cẩm-xuyên, có thầy cánh tổng Nguyễn-tiam, năm 1930 ra làm chánh tổng, nhân lúc lộn xộn, làm nhiều điều trái phép:

Kỳ sưu năm 1931 quan Tuần về huyện hiểu thị rằng: « Năm nay dân gian đói khổ, sưu thuế cho nạp làm ba hạn, tổng lý không được lạm thu tổn phí ngoài bài chỉ của dân ». Thế mà đến ngày nạp, bao lý làng Kẻ Lụt đưa 500$00 sưu thuế tới huyện nạp, quan huyện phê đơn và kiểm ấn. Hào lý đưa trình chánh tổng, thì thầy bắt nạp tiền phụ phí mỗi trăm năm mươi (0$50), lại bắt thêm một đồng bạc công của thầy thôi đốc nữa (?). Đương lúc chưa có, thầy hăm dọa và mắng chửi hào lý, rồi liền cầm cái đơn sơn ấy xé vất đi. Hào lý liền làm đơn trình quan huyện, quan dồn cứu xử. Lại làm đơn lên kêu tỉnh tòa; tỉnh tòa giao về cho quan huyện cứu. Đã đại chứng cớ khai trình rõ ràng, mà quan lại bẩm xin đình cứu. Vì vậy thầy ta lại thị thế làm hoành thêm. Ngày 1-5 vừa rồi, ở làng Kim-nặc có tên Ha-huy-Xương có con trâu bị trâu Ha huy-Phu bảng quẹ; tên Xương bắt trâu tên Phu về để bắt tên Phu đến. Khi vợ tên Phu mới thầy tới xử, thầy bắt tên Xương phải trả trâu cho tên Phu. Tên Xương không chịu, thầy dập tắt nó rồi tới vu báo với quan dồn rằng tên Xương làm Cộng-Sản, quan dồn tra hỏi biết nó là oan nên tha ngay, và quở thầy chánh làm bậy. Việc này tên Xương cũng đã làm đơn kêu với quan huyện. Thầy chánh tổng làm quá tay như thế dân chịu sao nổi!

Hào lý Khả-luật

Dân chịu sao nổi?

Ở tổng Đông, xã Đông-bàn, phủ Thạch-hà có viên Bang-Tá Nguyễn-Tấn, trước kia con cái nhà ông có dính dấp với hội kín, sau bài lộ, ông bèn ra lò làm Bang-tá, làm lắm việc nhiễu dân:

1) Đem lính và hương Dụng đi rảo ở xã Phú-Việt thôn Bùi-Xá, bắt hương lý làm thịt lợn ăn tiệc. Bọc nhà tên Ba-Liễu lấy hết đồ lề gạo lúa và bắt bò làm thịt.

2 Bắt tên dân nào đến cũng gia cho tiếng « trọng yếu » đánh đập rất khổ, ai có lo lót mới khỏi. Ở xã Cổ-kinh có Từ-Định, Lê-Dung Nguyễn-Tăng ra thú, đều có mất tiền.

(Xem qua tra..g 3, cột 4)

Nhà Cách-mệnh Nguyễn-Ái-Quốc đã chết tại Hương-Cảng?

Nguyễn-Ái-Quốc là người thế nào? Chắc ai cũng biết là người cách mạng ra ngoại quốc trên mấy năm dày, cái người đã tổ chức ra hội Việt-nam Quốc-dân-đảng...

Bôn tẩu được ít lúc, Nguyễn Ái-Quốc bị chánh-phủ Anh bắt tại Hương-Cảng và ở lao chẳng lâu lại mắc phải bệnh ho lao. Chưa biết thiệt hay không, vừa rồi, theo báo Le Phare thì Nguyễn-Ái-Quốc đã từ trần tại lao Hương-Cảng.

GIÀY ÍT CHUYỆN NHIỀU

Ngạc nỗi kỳ phát phần thưởng vừa rồi tại trường Phú-phong, huyện Bình-khê tỉnh Bình-định, có điều không công bằng trò học dỡ được thưởng, còn trò học giỏi lại không được chi hết. Cả cậu bé phá nàn lắm.

Huyện Lệ thủy, tỉnh Quảng-bình, thân thuế trước hạn định sớm qua: trát sức đến 1er Juillet nộp tại huyện, thế mà họ nói gấp đúng ngày 15 Juin phải đủ bạc thuế. Kinh tế khủng hoảng mà!

Đương lúc anh em miền Nam Trung-kỳ bị nạn, các nhà từ thiện có tổ chức nhiều cuộc vui để lấy tiền giúp, ai cũng khen. Nhưng... nhưng có cuộc họ tiêu «thả cửa Fquá cũng chán!

Phú-xuân Học-hiệu

94 - *Đường Gia-hội* - 94 HUẾ

LỚP NGHỈ HÈ:

1er Juillet — 31 Août

Dự bị học trò vào các kỳ thi lên lớp và hạch vào nhứt-niên cụ-thể.

C. E. Elémentaires: đi 7, đậu 7

C. E. Primaires: đi 40, đậu 20

KIÊN-TINH-CHỈ-TRỌC

Trị bệnh lậu chưa dứt nọc, mỗi buổi sáng tiểu tiện thấy có chất lão vẩn như dữa, hoặc khi nhọc mệt thức đêm hay uống rượu thì chất mủ lại ra. Tại khi có bệnh dùng phải thuốc có chất độc như kinh phấn, ban-miêu vân vân... nên nó phát thận quá mà sinh ra chứng khí hư, nên những chất như dữa ấy là do khí hư mà đi ra, vậy phải dùng 6 lọ thuốc KIÊN-TINH CHỈ-TRỌC giá 3$00 thì khỏi thực. Thuốc này đã phân chất tại phòng thí nghiệm Đông-dương tại Hanoi ngày 15-4-32.

Hỏi tại TỔNG-ĐẠI-THỤ hiệu thuốc NĂM-SAO (Ngũ-Tinh-Dược Phòng) tức là SINH HUY 41 Maréchal Foch VINH

AI CÓ

Bạch-Thôn-Trùng?

Trùng như sơ mít, xin cứ hỏi mua nơi M. NGUYỄN TRUNG THẦM *Quang-xa Donghoi* thuốc trị rất thần hiệu, không phải tán nhiều.

Xin đoan rằng ai uống thuốc ấy mà trùng không ra không lành bệnh thì cứ viết thơ nói, chúng tôi sẽ hoàn tiền lại ngay, giá hai hộp vừa uống lành 1$20. Ai mua buôn từ 20 hộp trở lên xin tính hoa hồng 25%. Ai giới thiệu được 15 người mua xin tính hoa hồng 25%. Bán mua theo cách nhận hóa giao ngân.

Tôn-thanh-Giản

Đông-Pháp Y-sĩ

Nhà Khám bệnh chữa bệnh và hộ sinh

TẠI

Tourane và Faifoo

SÁCH DẠY LÀM

40 NGHỀ ÍT VỐN

(Là cuốn Z trong bộ CÔNG-NGHỆ TÙNG-THƯ)

MỤC-LỤC

1. *Nghề chế các thứ xà-phòng thường: trắng, đen, hoặc có vẽ đủ đủ hoa... để giặt, rửa...* (có dùng nội-hóa).
2. *Nghề chế xà-phòng thơm nội-hóa để rửa mặt đủ các hạng bánh, nước.*
3. *Nghề chế các thứ xà-phòng thuốc, và xà-phòng công-nghệ* (tức là những thứ xà-phòng riêng trong các nghề) có bài nội-hóa.
4. *Nghề chế đi-đạt danh để làm thường dùng để đánh giày.*
5. *Nghề chế kem đánh các thứ da mau,* (như giày vàng và các đồ).
6. *Nghề chế phấn đánh đồ vải* (như giày trắng, mũ trắng...) (có bài nội-hóa).
7. *Nghề chế thuốc nhuộm lại khăn xếp bọc,* (có bài nội-hóa).
8. *Nghề chế thuốc đánh răng* (phấn, kem, nước) (có bài nội-hóa).
9. *Nghề chế thuốc đánh kim-khí* (thuốc bột, thuốc nát...) (có bài nội-hóa).
10. *Nghề chế thuốc đánh các thứ lông* (lông mày: lông mách, râu, tóc v. v.) (có bài nội-hóa).
11. *Nghề chế phấn thơm bôi mặt* (có bài nội-hóa).
12. *Nghề chế kem bôi mặt, kem thuốc* (có bài nội-hóa như bôi khỏi mẻ chữa bệnh ngoài da...).
13. *Nghề chế sáp bôi nẻ.*
14. *Nghề chế sáp hồng* (có bài nội-hóa).
15. *Nghề chế các thứ dầu thơm* (thường gọi là dầu dùng trong nghề làm dầu thuốc, nước hoa, rượu mùi... nội-hóa.
16. *Nghề chế các thứ nước hoa,* (có nhiều bài nội-hóa).
17. *Nghề làm chè xếp hoa* (như: hoa sen; nhài, sói, thủy tiên, ngâu và hoa cúc).
18. *Nghề làm các thứ hương* (trầm để đốt, để xông, để xếp, (có bài nội-hóa).
19. *Nghề chế xi đánh đồ gỗ, da, đá...* (bằng các vị thường).
20. *Nghề chế xi gắn hộp, gắn bao thơ, gắn chai lọ.* (nội-hóa).
21. *Nghề chế diêm* (có phụ các bài hợp-kim đánh lửa mà ta thường gọi là đá bật lửa).
22. *Nghề chế các thứ sơn vec-ni để quét lên gỗ* (Vernis-tampon), đá, kim-khí,... (có bài nội-hóa).
23. *Nghề chế các thứ mát-tích, thuốc gan.* (có bài nội hóa).
24. *Nghề chế mực đen.* (có bài nội hóa).
25. *Nghề chế các thứ mực có màu, và mực vàng, mực bạc.*
26. *Nghề chế các thứ mực bột mực bánh.*
27. *Nghề chế các thứ mực riêng để viết lên thủy-tinh, sắt, kim.*
28. *Nghề chế mực lâu* (bọng nước và bọng đông bánh) (có bài nội-hóa).
29. *Nghề chế mực in hoại-bản,* (có bài nội-hóa).
30. *Nghề chế các thứ mực in tay* (như: in thạch: dùng dầu, ấp máy ép, ấp tay...) (có bài nội-hóa).
31. *Nghề chế các thứ mực viết lên vải để đánh dấu* (có bài nội-hóa).
32. *Nghề đánh kim-khí để mạ, nhuộm, sơn.*
33. *Nghề mạ antimoine không dùng điện.*
34. *Nghề mạ Bạch-kim không dùng điện.*
35. *Nghề mạ đồng đỏ không dùng điện.*
36. *Nghề mạ Kẽm không dùng điện.*
37. *Nghề mạ Kền không dùng điện.*
38. *Nghề mạ Thiếc không dùng điện.*
39. *Nghề mạ Vàng không dùng điện.*
40. *Nghề mạ Bạc không dùng điện.*

Mỗi nghề đều có bài nói rõ cách-thức làm, những điều cần phải biết để có thể tự ý sáng tạo ra các điều mới, và có nhiều hình vẽ càng thêm dễ cho dễ hiểu, hoặc bắt chước mà làm. (người rất tầm-thường cũng có thể làm được).

Sách có nhiều bản đồ tra để tính toán cho dễ.

MỘT CUỐN TRỌN CÁC NGHỀ GIÁ BÁN 2$00, (Ở XA THÊM CƯỚC 0$30)

Mua buôn mua lẻ thơ và mandat đề cho nhà xuất-bản như sau này:

NHẬT-NAM THƯ-QUÁN

26, Phố Hàng Bông — HANOI

KHUYNH-DIỆP

5 xu

Trong lúc kinh-tế khủng-hoảng, nhà nghèo lại thêm nghèo, nên chúng tôi ra riêng một hạng dầu Khuynh-Diệp, gọi là « Khuynh-Diệp nhỏ », giá bán lẻ cũng nơi trong xứ Đông-Pháp chỉ có 5 xu 1 chai. Sánh với chai Khuynh-Diệp hạng A (0$10), thời ruột chai « Khuynh-Diệp nhỏ » lớn bằng 2/3, nhưng chai-ve, toa-nhãn, công-phu cũng như nhau; chúng tôi lại còn phải chịu hết cước phí gởi gắm, còn tính hoa-hồng cho các nhà buôn và đại-lý, thành ra về « Khuynh-Diệp nhỏ » chúng tôi chỉ lãi bán vốn. Nên, hạng « Khuynh-Diệp nhỏ » nầy, chỉ phát-hành trong ít lúc thôi.

Đánh giây-thép tắt lấy hàng theo Code Viễn-Đệ, « Khuynh-Diệp nhỏ » là chữ V.

Viễn-Đệ

HUẾ

Giây-thép tắt: VIENDE HUẾ *Giây-nói: 87*

THỜI-SỰ TIỂU-THUYẾT

CÁI KIẾP CU-LY

Mùa mất, . Trong nhà chỉ còn có vài ang gạo với mấy giỏ khoai lang, cái nền kinh tế của bác Năm Thế đã đến cơ nguy.

Con đường hỏa xa Tourane — Nha Trang bắt đầu đắp. Một nhịp tốt, cho dân nghèo đem giọt bồ hôi nước mắt đổi lấy đồng xu đem về

Bác Năm Thế xưa nay vẫn theo đuổi con bò, cày cấy mấy sào ruộng của ông cha, nghèo thì nghèo nhưng chưa bỏ đi làm mướn.

Gặp cảnh túng, thôi thì cũng phải ngậm quả bồ hòn mà dấn thân vào kiếp cu ly.

Gà vừa cất tiếng gáy, bác Năm đã tò mò dậy soạn đồ nghề lý, nghĩa là một đôi trạc rách và một đôi giỏ mây, một dầu úp sấp một cái om nhỏ, và đề cái bầu đựng nước; một dầu chất đầy mấy chục củ khoai, ở trên có gói muối trắng.

Giang sơn gánh nặng hai vai, bác Năm ra đi. Ngành lại trông hai đứa con nằm lăn lóc trên chiếc chõng tre, rồi nhớ đến tối hôm qua chúng không có cơm ăn mà luống những ngậm ngùi thương xót.

Nhưng mà, phải đi.

Bước thấp bước cao, lần tới sở hỏa xa thì mặt giời đã gần đứng giữa đỉnh đầu. Kẻ mai người cuốc đương cắm cúi đào đất rồi gánh đổ lên đường.

Thấy vậy, bác Năm cũng cuốc, cũng đổ, tưởng rằng có làm thì tất có được ăn công.

Thầy cai ở đâu đi tới, ngứt ngắt cái thước tre, rồi chỉ thẳng vào mặt, hỏi: Ai cho mầy đổ đây. Hầm nầy ai chỉ cho mầy? Lấp lại!

Bác còn chưa hiểu ra sao thì cái tay tân bạo đã xách tươi đôi trạc mà quăng lại đường xa: Hôm nay nết hăm (sic) mai lại làm.

Bác Năm đương muốn dốc bầu tâm sự cho thầy cai để lòng thương thì thầy cai đã đi lại đường xa.

Thôi đành phải xếp gánh gồng, khoanh tay ngồi chờ cho đến ngày mai.

Một giỏ khoai đã xài hết hai om rồi! Sợ gì, ngày mai ta làm, ngày mai ta sẽ có tiền, bác Năm nghĩ vậy. Ôi bác nghĩ lầm!

Ngày mai đến, sắc mặt tươi tỉnh, thầy cai chỉ hăm xong, là bác xắn tay làm việc.

Dưới cái ánh nắng mặt giời mùa hạ, bác Năm cầm cái đào rồi xúc, tiếng cuốc vào đất nghe boong boong, như vác đùi đánh vào một tấm gang.

Một lác cuốc vào đất là một hơi thở dài từ buồng phổi phun ra, là như thấy muôn ngàn con đóm đóm bay giọn trước mắt; một lác cuốc vào đất, là một dòng bồ hôi chảy tuôn trên tấm lưng vừa đen vừa lắng, một manh áo rách thấm từ trong đến ngoài.

Như chưa cho thế làm cực, ông xanh độc địa, thỉnh thoảng lại hối vào mặt cho một ngọn gió Nam Lào nóng như lửa, làm cho cay mắt ráo cổ.

Đất cứng mặc, giời nắng mặc, người mệt mặc, không ăn cơm trưa, không có chỗ nghỉ, bác Năm gắng sức làm, làm để kiếm ít đồng bạc về

Chiều đến giờ, thầy cai đi đo hầm. Cái thước của thầy Cai sao xem giống như nó hơi dài. Chính vậy, lúc làm thước, thầy đã có ý cắt giả lên một phần, để ăn lẫn anh em cu-ly vài tấc.

Thầy đo thiếu trước hụt sau, thầy tính quanh tính quẩn thế nào mà phần bác Năm được chỉ có hai thước năm.

Mỗi thước bảy đồng xu, thế là từ sáng đến chiều, làm quên ăn quên nghỉ, chỉ được có một giác bảy.

Kiếm được đủ ba đồng có lẽ phải bỏ xác trên con đường « dẫn người vào cõi văn minh ».

Một thước đất nhà nước trị giá những hơn ba giác mà đến tay bác cu-ly là kẻ chịu đầu tắt mặt tối làm cho mấy lớp người ăn, chỉ còn được có bảy đồng xu. Cái chế độ tư bản là thế!

Mấy ngón tay mỏi mệt, chưa kịp cuốn cái « bòng » bỏ túi, thì đã bị mấy giọt bồ hôi rơi vào làm cho hoen mất mấy chỗ. Rồi đây ông lãnh biện sẽ nhân đó mà bớt một vài xu.

Ngứ mà chán! Bác Năm, đã mấy lần muốn vứt cái « giang sơn gióng trạc » đi về, nhưng mà chung quanh bác, mấy trăm anh em cũng chịu chung một số phận, thôi thì ở lại kiếm thêm ít đồng.

Kẻ ba hòn đất, gắp một bụi lửa, lật lánh mấy củ khoai còn lại đem đổ vào om. Không có củi chụm, vơ vất được vài cái lá khô, vừa nhen lên ngọn lửa, đã bị luồng gió vô tình làm tàn mất. Thôi hoãy ngột một giờ, mấy củ khoai vẫn cứng như đá.

Ăn xong lăn ra ngủ. Mãn trời chiêu đãi, ngủ một giấc tư tối đến sáng.

Làm đã 15 hôm, mà chưa được nhận tiền. Gạo hết, khoai hết, lấy gì mà ăn cho đến ngày phát bạc! Phải đem đồng đi nhịu gạo. Bốp cổ con mà nguểu, ba vợ ông lãnh biện, đong gạo mắc mỏi ang những sau đồng xu.

Nhầu làm thật!

Nhịn đói nhịn khát làm, chờ cho đến ngày phát tiền. Hễ nghe tiếng mõ đánh liên thanh , là cái quả tim của bác Năm hồi hợp rồi dập thêm mau. Tính đốt ngón tay, số tiền bác sẽ nhận là sau đồng mấy giác. Đã tốn bao nhiêu bồ hôi nước mắt mới được món tiền!

Mai là nhận, mai là về.

. . . . . .

. Biết tính sao! Đành phải đem đồng đi bán. Một đồng, họ chỉ mua có tam giác mà thôi. Mà ai mua? lại một người bà con của ông lãnh biện.

Ôi! cái kiếp cu-ly! cái đời tư bản!

Cu-lý

ENSEIGNEMENT PRIMAIRE, PRIMAIRE SUPERIEUR ET SECONDAIRE

LYCÉE LIBRE HONG-BANG

70, rue Jules Ferry, Hanoi

Là trường tư to nhất ở Đông-pháp chỉ có trường này được phép mở đến ban tú tài) có đủ các lớp..., lớp dạy riêng về triết-học, lớp dạy theo lối gửi thơ, (cours par correspondance), có phòng thí nghiệm, có thư viện xem sách, nhận cả lưu học sinh; tiền học không tính đắt. Giáo-sư rất có danh tiếng. Quản đốc: ông LEURET, cử nhân khoa văn-chương triết-học, đã ra công đào luyện cho bạn tuổi niên bên Pháp trong khoảng 30 năm giời, khi làm Chánh-sở Cứu-tế Đông-pháp đã diễn-thuyết hơn 100 lần và thành-lập được nhiều hội cứu-tế trong Nam và ngoài Bắc.

Các lớp nghỉ-hè có đủ và bắt đầu khai giảng ngày: 27 Juin 1932.

Ai hỏi thể-lệ, nhớ đính tem trả lời.

HOÀI-NAM HÀM-THỤ HỌC-QUÁN

南 愷

俯 學 校 兩

CHUYÊN DẠY QUỐC-VĂN

(phụ thêm Hán-văn và Pháp văn)

Chương-trình và thể-lệ xin hỏi ở bản-quán chủ-nhân:

NGUYỄN-TRỌNG-CẦN

13, đường Diên-Đế, 13

HUẾ

Tin đường xe hỏa phía Nam

Bắt đầu từ 1er Juillet 1932, con đường xe hỏa Nhatrang-Saigon đã thông lại như cũ, tại Sông-lòng-Sông không còn phải sang tàu nữa.

Sữa NESTLÉ hiệu CON CHIM

Sức khỏe của trẻ nhỏ

Hỏi xin không mất tiền một quyển sách dạy cách nuôi trẻ bằng tiếng quốc ngữ của Bác-sĩ Vidal soạn ở hiệu sữa NESTLÉ, phố Paul-Bert, số 55 Haiphong

Phòng giấy của quan Trạng-sư

GIANG-SI-CA & GUERRY

BÁN NHÀ VÀ ĐẤT BỊ TỊCH BIÊN

Ngày 21 Juillet 1932 đúng Tám giờ sáng tại Tòa-Án Đà-Nẵng

Một sở nhà và đất ở Tourane đường Đồ-hữu-Vị của Lưu văn-Hòa tức Quang-Hoa bị Quang-Cu tịch biên. Sở ấy gồm có một cái nhà trệt và một cái nhà lầu, nhà cầu và nhà bếp lợp ngói, xây gạch làm trên lô đất số 634 E của bản đồ thành phố Tourane.

Định giá là năm trăm đồng bạc . . . . 500$00

Muốn biết thể-lệ hỏi tại :
Quan Trạng sư J. SICARD ở Tourane và tại phòng giấy quan PHÓ ÁN ở Tourane

Trích dịch.

Jean SICARD

THU DẠ LỬ HOÀI

dịch bang vận văn Pháp của ông BÙI-VĂN-LĂNG

Bán tại

Thá-Hòa — Quinhơn — 0$20

NHIỀU NGƯỜI BỊ :

PHÒNG-TÍCH

«CON CHIM»

Bịnh Phòng-Tích đàn ông, đàn bà trẻ con thường hay bị, nhất là từ 25 đến 30 tuổi hay bị lắm, vì :

1 là : khi sớm mơ, rượu say, với ham tình dục ;

2 là : khi mệt nhọc, ăn no đi ngủ hay đi tắm ngay,

nên thụ bịnh : gọi là Phòng-Tích. Khi thụ bịnh, thấy đầy hơi, tức bụng, tức ngực, cơm không muốn ăn, ăn thì hay ợ, thường đau bụng đau lưng, chân tay mỏi mệt. Bị lâu năm, sẻo mặt vàng, da bụng dầy.

Mới bị uống 1, 2 liều, lâu 4, 5 liều, uống không công phạt, đóng bịnh ít thấy đỡ chừng hoặc khỏi ngay. Mỗi liều chia hai bịa uống, giá : 0$40.

VÕ-BÌNH TÂN, 178 bis Route Lachtray HAIPHONG ÂN-TỬ kỉm tiền năm 1928

ĐẠI-LÝ TRUNG-KỲ :

HUẾ	: Hiệu VĨNH-THƯỢNG, phố Gia-Long.
TOURANE	: THÁI-VIỄN phố Musée và NGUYỄN-THỊ-HUỀ phố Đồ hữu Vị.
QUANGNGAI	: NGUYỄN-NGỌC-ANH. Thạch-Trụ, Mộ-Đức và CHÉ-HOÀNG ở Sông vệ
NHATRANG	: MỘNG-LƯƠNG-THƯ-QUÁN.
TAMQUAN	: Hiệu ông BỘI-CHÂN.
VINH	: Hiệu BÌNH-HUY, phố Gare.
DALAT	: BÌNH-VĂN-CHÂU. Librairie
FAIFOO	: HOÀNG BÁC - VINH, 133, phố Pont Japonais.
ĐÔNG-HỚI	: Lê-Quỳnh Commerçant.
PHANTHIẾT	: MINH-GIANG, 2, phố Đồng-khánh

Khắp ba kỳ có Đại-lý bán cả

ĐÁNG MỪNG CHO NỘI DƯỢC TA

當慩朱內蔡 些

Tôi có mua 30 bo thuốc **Hải-ngọc-đường bách-ứng**, do ông *Nguyễn-hưng-Cử, Tú-tài, làng Hoằng-nghĩa, phủ Hoằng-hóa, tỉnh Thanh-hóa* chế ra, dùng ai dùng cũng đều kiến hiệu.

1°/ Người bạn tôi bị bệnh đờm tích, da xanh vàng, ăn không tiêu, mình nặng ề ề, uống hết mấy bo mà nay mạnh khỏe như thường.

2°/ Một người cháu họ tôi, làm ăn ở nơi nước độc, rồi to bụng, vàng da, ăn không tiêu, hay đau bụng, chỉ dùng thuốc này mà khỏi.

3°/ Mấy đứa con tôi, đến tiết hè là kém ăn, dùng thuốc này mà ăn uống hơn khi thường.

4°/ Người em dâu tôi, huyết tích, da vàng, ăn không tiêu, uống thuốc này được khỏi bệnh và nay đã có mang thai.

Vậy có mấy lời cảm ơn ông Nguyễn-hưng-Cử và mách cùng bà con.

NGUYỄN-MẠCH

près de la poste

BÀI-THƯỢNG (Annam)

Muốn biết rõ thuốc Hải-ngọc-đường xem trương ba số báo vừa qua.

PHỤ-NỮ DIỄN-ĐÀN

BỨC THƠ GỞI RA HANOI

Chị Ngọc-Trai,

Mấy hôm nay chị em ở Huế đã bắt đầu xách vợt ra sân quần (tennis) múa nhảy. Phụ nữ giải phóng! Đáng mừng thay! đáng lo thay! Thưa chị, theo thiển ý của em, thì không nên mừng mà nên lo nên sợ. Chị chớ vội trách em sao còn ôm một nhằm ý kiến củ rích, không hiệp với đời nay. Em không khi nào lấy cặp mắt bi quan mà nhìn đời, em vẫn cho thuyết nữ quyền là hay, tuy nhiên chỉ hay cho bạn gái có học thức, có nảo phán đoán ; đối với bọn gái trí thức lờ mờ, ăn không ngồi rồi nó lại hại vô cùng.

Mấy lời em viết ra đây, e khi mách lỏng vài chị em gái «tân thời» ở chốn Đế đô này chăng ? Mách lỏng vài người mà may ra được bổ ích muôn một cho phần đông chị em mình, thì lương tâm em không đến đỗi thẹn thuồng.

Từ ngày làn sóng nữ quyền tràn lên bờ sông Hương đến nay, một phần chị em ở đây đã vội ra tắm tắm. Ai đã từng bước chưn đến Huế cũng biết ở chốn này mới nảy ra một bọn phụ nữ « con nhà » phấn son tô điểm, áo quần bảnh bao, cử chỉ ngôn ngữ đều có vẻ mới mẻ xuất chúng. Có một điều đặc biệt nhứt là khi nào cũng thấy các cô ở ngoài đường, hoặc nhởn nhơ trên ga chờ tàu đến xem người, hoặc lẩn quẩn trong các dám hội hè, trong các tiệm, cùng đi nửa thì thơ thẩn trên xe, đi dạo quanh thành phố..... Có cô lại dùng thì giờ đi góp hình người khác lại một tập, rồi quần tam tụ ngủ dở hình ấy ra từng cái mà bình phẩm. Cái thì giờ các cô ở trong gia đình rất ít ; việc trong nhà, nồi cơm trách mắm, các cô cho là không quan hệ, không phải công việc của người thiếu phụ tân thời ! Thấy tình trạng dở dang của chị em mình như vậy em không sao không trách một bọn tu mi ở đây, tự xưng là học thức, là văn minh hơn người ; tự phụ bước ra để dẫn đường giải phóng. Kỳ thực họ chỉ lợi dụng mấy cô «phụ nữ mới mới» để tổ chức những cuộc tiêu khiển trên bờ sông Hương vậy.....

Thưa chị Ngọc-Trai, những điều em viết ra đây chính mắt em đã thấy tai em đã nghe. Em viết đây để chị tường tận cái trạng buồng một bọn phụ nữ « mới mới » ở đây và chị em xa gần cũng nhân đó mà được biết con đường lầm lỗi dặng có tránh. Nếu không thì không mong gì ngày sau có được những bực vợ hiền mẹ giỏi. Không có vợ hiền mẹ giỏi thì gia đình không vững. Gia đình không vững thì xã hội Việt-Nam mình tương lai sẽ ra sao ?

Bích-Thu

TIN LÀNG BÁO

Nông Công Thương báo trước, kia nhựt báo nay đổi ra tuần báo, có thứ « Bon prime » cho độc giả mua hàng được hưởng hoa hồng.

Nhà báo đã giới sang nhà số 62, hàng bạc Hanoi.

Việc trong nước

(Tiếp theo trang nhì)

3) Cũng làng Cổ-kinh, có tên Từ Hường, và làng Chi-Lưu có tên Khuyên-Nhọn lên xứ Lào làm ăn, khi về có lên trình Bang tá, nhưng ở nhà được ít ngày Bang tá đem linh tới nhà bắt giải lên dồn Lâu câu giam năm sáu ngày, đến khi cha mẹ hai tên ấy chạy lo thế nào mới được tha.

Kể qua mấy điều đủ thấy dân giàu bị lụy với cái thủ đoạn cay nghiệt của viên Bang tá là không ít, quan trên có hiểu thấu cho chăng!

T. V.

TOURANE

Cuộc hát giúp nạn dân miền Nam Trung-kỳ

Hội Hồng thập tự thể dục xin phép quan Đốc lý tổ chức một cuộc hát giúp nạn dân kết quả như dưới :

Thu :	465$70
Chi :	80$74
Còn lại	384.96

Số tiền 384$96, chúng tôi đã đem nộp nơi quan Đốc lý để nhờ ngài chuyển giúp cho nạn dân.

Hồng thập tự thể dục hội

QUẢNG NAM

Một vụ kiện 2 năm chưa xong

Ở làng Kim Bồng, tổng Mỹ khê, Phủ Duy xuyên, các họ và dân đứng kiện cựu phẩm Trương Tịnh và con là lý trưởng Trương Uynh về việc vỡ đoán chuyên quyền, mạn hãn ngược dân, tính tệ đến 17 khoản. Kiện tại phủ Duy xuyên năm Bảo đại thứ 5, mà quan cứ để lòng thông không xử. Đến tháng giêng năm nay quan mới bẩm tỉnh. Theo như lời bẩm thì quan quá binh vực hội hộ cho cha con cựu Tịnh mà có hơi hiếp dân. Không phục tình dân đã làm đơn kêu tại tỉnh. Chưa rõ tỉnh xử thế nào.

CÁCH TRỪ BỆNH HO

Qui ngài có bệnh ho xin chớ để lâu, khó trị. Các chứng ho như là : ho phong, ho đờm, ho siễng, ho cảm, đàn bà ho máu, hó làm, ho khạc ra máu, ho cho đến đổi, khang tiếng. Xin qui ngài hãy nhờ mua cho được THUỐC HO (Bắc - Bửu) dùng trong mười phút đồng hồ thì thấy hạ đàm hết ngứa cổ, trong mình rất dễ chịu nội ngày thì hết ho. Hiệu thuốc này có cầu chứng tại tòa và khắp cả Đông Pháp có hơn 150 nhà đại lý bán. Tôi dám bảo kiết nếu dùng thuốc ho này mà không hết ho, tôi xin trả tiền lại. Trừ bịnh ho lao, thì thuốc này làm bớt chớ tuyệt không dặng. Sự hay của thuốc nói không cùng, qui ngài dùng rồi mới rõ lời tôi là đúng với sự thật. Nhiều người ho sáu bảy tháng dùng thuốc này hết bệnh.

Ở Trung-kỳ có bán mấy chỗ kể dưới đây :

Ở Phanrang : Đồng-xuân-Ủy Cai đo la laverie S. E. E. M.

Ở Luangprabang : Dương-quang-Xuyên, commerçant.

Ở Vientiane : Bùi-văn-Nhờ commerçant.

Ở Huế có bán nơi M. Đào-duy-Anh Quan-Hải rue Gia-long.

HUẾ (Citadelle) : *Hồ-trí-Phát maison Thuận-Xương*
FAIFO : *Bazar Hồng-Lạc 133 Pont Japonais*
TOURANE : *Nguyễn-hữu-Vinh commerçant*
PHANRANG : *Huỳnh-văn-Trân 14 Maréchal Joffre*
QUANGNGAI : *Madame Phạm-Hòe commerçante*
NHATRANG : *Nhà thuốc Mộng-Lương thư-quán*
QUANGTRỊ : *Châu-nguyên-An chez Hòe-Long hiệu*
PHANTHIẾT : *Lê-nam-Hưng commerçant rue Gia-long*
PHANTHIẾT : *Bazar Minh-Nguyệt, rue Gia-long près du pont*
PHANTHIẾT : *Bazar Minh-Giang, 2 Rue Đồng-khánh*

Mua sỉ hoa hồng 30% sở phí tôi chịu, do nơi

(Còn cần thêm nhiều đại-lý) Giá 0$14

NGUYỄN-VĂN-PHỐ

Boîte Postale n° 63 -:- Saigon

Việc trong nước

Cái tệ hào cường vỏ đoán trong hương thôn, làm lụy nhân dân, chúng cờ rành rành, mong quan trên minh xét cho dân nhờ.

Nỗ chuyện

Đóng bạc học phí mà không có trường

Mỗi năm thuế thân, ngoài số bạc nhất định, một tên dân phải phụ thêm 0$20 học phí. Số tiền ấy dùng làm gì ? dùng để lập trường giày trẻ con trong làng trong tổng.

Huyện Tiên-phước gồm có 4 tổng (Tiên-giang, Đông-việt, Tiên-qui, Phước giang) nhưng chỉ 3 tổng có thấy được vài cái trường học, còn tổng Tiên-qui cả thảy 19 xã mà không có một cái trường nào cả! Bạc phí mỗi năm cũng không thiếu đồng nào như mấy tổng kia mà con em không có trường học, có phải thiệt thòi riêng cho tổng này không ?

Dân Tiên-Qui

QUẢNG NGÃI

Mình làm mình chịu

Bản báo tiếp được bản lai cảo nói chuyện làm đường xe lửa xin đăng như dưới :

. . .

Vì kinh tế khủng hoảng mà chánh phủ mở các công việc làm để cứu các nhà buôn và nuôi nhơn công thất nghiệp, như việc làm đường hỏa xa Tourane — Nha-trang.

Làm đường xe lửa là công việc to tác, mà nhà nước mở ra lúc hiếm công, hiếm việc nầy thì biết bao nhiêu tay thầu khoán tranh nhau mà đấu. Họ đấu không kể lời lỗ ! Có kẻ hạ giá đến 15,20 phần trăm ! Nếu như ngày xưa mà đấu lấy giá đó thì họ phải « mang mền » cả. Thế mà lúc nầy bao nhiêu thì bao nhiêu, hễ đấu được là làm được ; mà làm lại có lời kia.

Vì cớ đã nói, họ thừa cơ hội người ta đều khao khát công việc, giá cả bao nhiêu cũng có người làm, làm để nuôi sống.

Nói cho phải, họ làm lời được như thế là nhờ bọn lãnh thầu thầu khoán (Tâcherons des entreprises) : chính bởi bọn lãnh thầu nầy thành giá nhơn công mạt bạng.

Danh sách các nhà từ-thiện giúp nạn dân miền Nam Trung-kỳ

(tiếp theo)

MM. Trương-tấn-Tiếp, giáo sư école Hà-Bình par Sông-Cầu	2$00
Ngô-Châu, P. T. T Bảo-Thắng	1.00
Học trò trường An-lễ Quảng-Nam	2.00
Học trò trường Phú-mỹ »	1.20
Nguyễn-đường-Lyz Bái-thượng	0.20
Hoàng-văn-Viện, Télégraphiste Haiphong	2.00
Vũ-hữu Trọng, v. Phú-thiên h. Quảng-xương Thanh-hóa	2.00
Thới-xuân-Phương, v. Thi-phổ-nhứt Quảng-ngãi	2.00
Cộng : . . .	12$40
Cộng số trước :	111.34
Tổng cộng : .	123$74

HỘI VẠN-QUỐC TIẾT-KIỆM

Kỳ xổ số thứ 57, xổ tại Tổng cuộc ở Saigon ngày 28 tháng Juin 1932.

Cách thức số 2.

Série 1104 được ra.

Trong série nầy có một vé tiết-kiệm, số 4408 của ông Nguyễn-văn-Nui ở tại Thu-dầu-một được hồi lại 1000$00.

Cách thức số 3. Xổ lần thứ 24.

Série 223 được ra. Trong série nầy có 1 vé Tiết kiệm số 253 của ông Lê-văn-Thuật giúp việc tại trường tư ông Huỳnh-khương-Ninh ở Saigon được hồi lại 500$00.

Xổ trả tiền lời cách thức số 3

Tiền lời trả kỳ nầy là $319,87.

Vé tiết-kiệm số 219 được ra thưởng lời. Vé nầy của ông Adicram Julien giúp việc Nhà nấu A-phiện ở Saigon.

Kỳ xổ số tới đây nhằm ngày 28 Juillet 1932.

ĐỒNG-BÀO MẮC BỆNH CHI TRẦM-TRỌNG

Khí-thán, hinh-niệu như Phong (hủi), Ho-lao, thổ-huyết, lao-tâm lao-lực, đau ngực, hen suyễn, Đau-bụng kinh-niên, kiết-lỵ, trùng-nhạc, sưng, sán, tê bại, hư thận, giang-mai, lậu kinh niên, di-mộng-tinh, Đàn bà huyết bạch, kinh không đều, hậu-sanh cô-dương, sản vận . . . thì nên gởi ngay thơ về Bửu-Dương, sẽ bịnh mau thuốc mà dùng cho được mau khỏi, vì Bửu-Dương có nhiều Thầy-Thuốc lão-thành mà Chủ-Nhân là bực đại-danh-nho, lại có để cho mấy Thuốc Nam Thuốc-Bắc gia-truyền rất thần-diệu đại-tài, chuyên chữa các bịnh kinh-niên trầm trọng, nên có nhiều bịnh khó khăn, dùng thuốc khắp nơi hai ba năm, tốn bạc trăm bạc ngàn mà vô hiệu nay dùng thuốc của Bửu-Dương có ít bữa là khỏi rốt nọc ngay. Vậy, chẳng nên theo dùng cho thuốc nhầm, không những tốn tiền, mất vô người nhà, truyền lây anh em, mà bịnh còn nghiêm trọng tác hại, mau nguy tánh mạng. Khi Bửu-Dương gởi thuốc đi, không những chỉ dẫn cách dùng thuốc rất rõ ràng, ai cũng hiểu, mà còn giặn dò cách thức gìn giữ kiêng khem rất kỹ càng, để được mau khỏi bịnh. Sau nữa, các ngài nên uống Tiên-Tửu (pha với rượu nho đỏ lâu năm rất thơm ngon, trẻ nhỏ cũng uống được, không say) là thuốc bổ phổi, bổ thận, bổ gân cốt, bổ khí huyết, bổ tỳ vị rất mạnh, rất tốt, hơn năm nhuần cao quế nhiều lắm. nên được béo mập, khỏe mạnh, ăn khỏe, mau đói, ngủ ngon, làm ăn sanh lợi, nếu có ho, lao, đau phổi, gan, tim, nguy lưng, thận, đau bụng, động-kinh, tâu, tỳ tê bại đau gân, nhức xương, phù, bàng, ngủ nước, tiểu mùng đục, mọc bịnh tinh dị hại, ung, sưng bầu-dái, kinh-nguyệt hư hàn, sanh sản, kinh bạch, di mơn, sản sản . . . cũng mau khỏi lắm. Khi đau ốm vừa uống Tiên-Tửu, vừa uống Thuốc, càng hay, vừa chóng khỏi bịnh, vừa được khỏe mạnh. xin tạm coi 3 lá thơ dưới nay thì đủ rõ Thuốc và Tiên-Tửu thần-diệu vô cùng :

1. — « Thưa Ngài, người nhà tôi mắc bịnh động-kinh đã 3 năm nay, đủ thứ thuốc mà vô hiệu. Nay dùng thuốc và Tiên-Tửu của Ngài, nên mau khỏi bịnh, mập khỏe mạnh béo tốt lắm. Vậy ngài lại gởi ngay cho tôi 6 chai Tiên-Tửu (3 đồng 1 chai). . . . . »

M Nguyễn-khắc-Cung

Secrétaire à la Banque de l'Indochine à Qui-nhơn »

2. — « Thưa Ngài, bịnh Phong của nhân đã khỏi rồi, nay chỉ còn Ngài 10$00 nữa Tiên-Tửu nữa Thuốc trị bịnh huyết-bạch của chị nó . . . . . »

Monsieur T. B. C.

Commerçant à Hà-tĩnh »

Mua thuốc và Tiên-Tửu theo lối giao-ngân lãnh-hóa công được, cước phí Bửu-Dương chịu hết. Vậy rất mong các ngài vì tình đồng-loại mà hết tâm cổ-động giùm giấy để đồng-bào khỏi đau ốm khỏi nỗi tiền mất tật còn, đó cũng là một công-đức lớn vậy.

Nay cẩn-bạch : ĐẠI-BẢO-ĐƯỜNG, 22 *Médicaments* HANOI

Đâu là CÕI PHÚC ?

TRIẾT-HỌC TIỂU-THUYẾT

Tác-giả : C. Flammarion — Giang-Hạ dịch-thuật

Số 30

Nhà đạo sĩ nói :

— Thật tôi không muốn nói với bà trước nhưng tôi xin bày tỏ một ít thiện ý. Tôi chỉ nói rằng đức tin đã giải được nhiều vấn đề mà lý-tính không thể giải và các nhà khoa học phải để nhường công việc ấy cho các nhà thần học. Chân lý là một cái ánh sáng mà người ta đụng đến thường làm cho tắt đi.

Nhà quan binh lại ngó bác-sĩ mà nói :

— Còn bác-sĩ, ý bác-sĩ nghĩ thế nào ? sao không thấy bác sĩ bày tỏ ?

— Về các vấn đề ấy tôi không thể nói gì cả. Ông cũng biết ý tưởng tôi chớ ? Như lời đạo sư nói : tôi chết mà không được tha tội.

Bà từ trước cũng nói :

— Phải, chúng tôi biết rằng bác sĩ không tin đều gì hết mà.

— Thưa phu nhân, người tu không nên tin đều gì cả. Vì tin ngưỡng là một việc trái với khoa học. Người ta công nhận những chuyện gì đã có chứng nghiệm, chỉ có thế thôi.

Nhà cố đạo nói :

— Vậy thì đều gì thật là đã được người ta chứng nghiệm, đã thật được người ta biết ?

— Cuộc nghị luận có lẽ kéo chúng ta đi xa lắm. Nhưng — xin đạo sư miễn lỗi cho sự chân thiết của tôi vì tôi nói đây là trả lời cái câu hỏi của đạo sư — nhưng cái đều mà đối với tôi, tôi cho là không chứng nghiệm, là những chuyện nói rằng có linh hồn, có Chúa. Và nếu ông muốn cho tôi nói hết cả ý tưởng tôi thì tôi sẽ nói rằng bao nhiêu thì giờ dùng để suy nghĩ về các việc ấy đều là thì giờ bỏ đi.

Tử tước Các-tư-Văn vừa cười vừa cũng nói :

— Cũng như thì giờ ta chơi « bị da » hoặc câu cá phải không ?

— Không đâu ! Chơi bi da ta còn có thú, câu cá ta còn được cá mà ăn, chi như nói các chuyện trên ta đã không có thú mà còn không được gì cả.

Nhà cố đạo cũng gượng cười nói :

— Tôi tưởng đương giờ nầy bác sĩ cũng đương nói điều với chúng ta chăng !

— Không ! tôi thú thật rằng những cái vấn đề khó giải kia tôi không thích chút nào hết. Về phần tôi không sao có thể hiểu được có người lại có công lo nghĩ về các chuyện huyền hoặc sẽ xảy ra sau khi ta chết. Tôi chỉ biết lo đến sự sống và các vấn đề về sự sống. Tôi đã từng thấy lắm người bệnh hoạn, lắm người già cả, lắm người gần chết. Cái trí não của họ rất là mông mảnh chẳng khác như một ngọn đèn leo heo ngó để tắt quá, và muốn thắp cho đỏ lại thật là nhiều công phu.

Nhà cố đạo nói :

— Xin lỗi bác sĩ, nếu nó tắt rồi thì bác sĩ không thể nào thắp lại được !

— Vậy chớ những khi mà chúng tôi cứu một người chết đuối, thì sao ? Và những người ngã nước, xâm, đau thương hàn nhập lý mà chúng tôi làm cho họ mạnh trở lại như trước thì sao ? Vậy thì cái linh hồn của người đau ở đâu ? Linh hồn của người điên, của ông già mất trí trở lại như con nít, linh hồn của kẻ ngu xuẩn, của các trẻ con tật bệnh, các linh hồn ấy nó đi vô ngã nào ? Sự kinh nghiệm của tôi không phải chỉ mới có hôm qua đâu. Đối với tôi cái bản năng làm cho người ta suy nghĩ được là một đặc lành của não, loài người cũng vậy mà con vật cũng vậy. Nếu cái não mà không mạnh thì không thể tư tưởng được. Sự thật là vậy đó, ngoài cái sự thật ấy, không còn đều gì mà phải tìm kiếm cho mất công.

— Mà cái thuyết ấy là đủ cho bác sĩ phải không ?

— Đối với tôi thì đủ. Nhưng đó không phải cái vấn đề của ta bàn giải. Các loài sâu bọ bị loài chim ăn có thích đổi qua địa vị loài chim không ? Các con thú rừng bị người săn bắn có thích đổi qua địa vị người đi săn không ? Người quẻ có thích đi được không ? Một bà già sáu mươi tuổi có thích trở lại làm con gái 18, 20 không ? Nếu hỏi như vậy mà họ trả lại rằng họ muốn thay đổi địa vị, thì câu trả lời cũng vô vị. Đừng nên màng đến những đều mơ tưởng, hãy chăm đến những sự thực hiện.

« Có nhiều đều tư tưởng mà thực sự không sao có thể làm cho thỏa mãn được. Mặc kệ, chớ sao chớ ! Vì chúng ta chịu, không có phép gì biến đổi được !

« Nhưng tôi xin đi xa hơn một tý : tôi nói rằng người ta có thể được thỏa mãn và cũng phải lấy làm thỏa mãn cho các sự đương có, Không những tôi không lo nghĩ gì đến các việc sau khi chết, mà tôi lại không hiểu được vì sao mà có người sống một đời rồi, chưa lấy làm đủ còn muốn sống thêm một cách khác nữa. Nếu có hỏi : « Sau khi chết anh muốn ngủ luôn, không còn sống biết nữa ! hay là sống trở lại một đời y như lúc trước, thì chắc ai cũng lựa cái giấc ngủ yên kia. Đời người là một cuộc lao khổ, cởi nó đi không phải là một sự đáng tiếc. Những người mà ta gọi là sướng nhứt ở đời, họ có sướng đâu ! Những giờ xấu, giờ rưỡi, nhiều hơn là những giờ may, giờ tốt ; những sự đau đớn buồn bã, những sự thất vọng nhiều hơn là sự bằng lòng thỏa mãn. Về phần tôi, nói cho phải ở đời tôi cũng không đến khổ lắm, nhưng nếu phải sống đời đời thì tôi cũng lấy làm buồn lắm. Có ai lại đi sự sự yêm tịnh nghỉ ngơi mà không ham muốn hay sao ?

(Kỳ sau sẽ tiếp)

Từ xưa đến nay, nhà thầu khoán lớn (grands entrepreneurs) khi thầu được việc rồi phải có xuất một số vốn tùy theo công việc mà cho bọn Tâcheron mượn trước để làm việc. Nhưng trừ có khúc đường Tourane-Nhatrang đây thì có một bọn Tâcheron (không phải nói chung) phải bỏ tiền nhà ra mà làm, có chỗ 15 ngày, có chỗ thì một tháng, có chỗ lại 2, 3 tháng mới lãnh được bạc. Đến khi chủ phát họ lại chận đầu, chận đuôi, giữ lại 2, 30 phần trăm rút cục rồi họ tính làm sao cho khỏi trả hoặc trả ít.

Tỷ như lãnh làm đất, mỗi thước 0$15, trước thì nói các phí tổn họ chịu, thế mà sau họ tính trừ tiền mua đất, tiền cuốc xẻng, tiền tu bổ, v. v.

Lãnh giá rẻ, mượn làm rẽ ! !

Tựa trang Tâcherons, hạng người có lương tâm là ít mà hạng .... thì nhiều; họ vào lãnh việc của nhà thầu khoán, cho giá bao nhiêu cũng lãnh lấy, miễn có việc là có thể xoay trở rồi, nào có nghĩ đến rằng cái giá mạt ấy nó làm hại cho bao nhiêu người làm công !

Hiện bây giờ có người vào lãnh việc, đã không mượn được tiền trước mà lại còn chịu đem của nhà đến nạp làm tiền thế chơn (caution). Cách làm vậy là cố ý dành công cướp việc, để một mình làm, đặng có « bóp » ; mà nào có phải tiền bạc ấy họ lấy của nhà đem đến nộp đâu ! Tiền ấy họ phải đi vay, phải bao nhiêu lời ! !

Lãnh giá rẻ, vay bạc đi đống tiền thế chơn còn gì mà ăn mà trả nợ, mượn phải . . . . . ! !

Kim-Thanh

BÌNH ĐỊNH

Cường quyền của tên Hương biểu

Chúng tôi là dân làng An c..ều, Tổng Trung an, PhủHoài nhơn, nhờ Quí báo đăng cho việc sau nầy:

Làng chúng tôi có tên Hương biểu kim Hương bộ Lê Kiên thị thế ỷ quyền làm nhiều điều trái phép:

1°) Ngày tháng 8 năm ngoái làng tế thu, y ra trước đình nay sưu nói bậy, kỳ mục ngoại 80 tuổi là Phó tổng dụng Hồ Tường, thấy vậy bàn giải, y không nghe, mắng Hồ Tường và vu cho Cộng Sản.

2°) Cũng năm ngoái, ngày 12 tháng 10, độ bảy giờ tối Hương Kiên vào nhà trần Huy thông dâm với vợ nó. Trần Huy đi làm về gặp chụp bắt, y nhảy ra gò. Lúc ấy có hai thằng tên là Nỗi và Mùi thả bò ăn đêm trên gò, nghe tiếng chạy tưởng là heo rừng, chúng nó la: « heo rừng!! heo rừng »!! (Vì mấy đêm trước heo rừng thường xuống gò nầy phá lang). Hương Kiên tức giận, bửa sau cho bắt 2 thằng ấy ra nhà đoàn, nói e ủng no.

không điểm mục, cầm nai đứa ấy suốt một đêm. Cha mẹ chúng nó chè rượu va lạy y mới tha.

3°) Hương Kiên tánh ưa rượu, quanh năm cứ đi rảo khắp nhà dân, tới đâu thì đòi gà rượu, dầu ng èo t ế nào cũng phải sắm cho v đàn chén. Y có một qu ỷ sổ biên những ngày giỗ kỵ của dân làng. Nếu ai không mời hay mời chưa kịp thì y tới nói quấn ta. . . . (?) Vì vậy nên cả trong làng từ lễ Quan sát đến giỗ Thổ công, không cái nào thoát khỏi miệng y.

Hương biểu sinh sự như thế, dân có khám nổi khó không?

Bảo-mậu

Sách thuốc

Dịch ra quốc ngữ, trên đặt thành ca, kể ra các bệnh, dưới kê đơn thuốc, vừa chữ quốc ngữ, lại vừa chữ nho, bệnh nào thuốc ấy, thật rất tinh tường, có 372 cái đơn thuốc chén chữa đủ hết các chứng bệnh người lớn trẻ con, dùng rất công hiệu. Ai có sách này cũng như có thầy lang đại danh sư ở trong nhà vậy. Khi nào có bệnh thì tự xem sách kê đơn lấy thuốc mà dùng thật rất tiện lợi. Ai biết quốc ngữ là kê đơn được. Giá một quyển 1$00.

Nguyên sĩ tòa thượng hạng thông phán

TRẦN-ĐỨC-CẢNH

57 – phố Đình-Tân — 57

TONKIN — NAM-ĐỊNH

DỊP TỐT

Trong lúc kinh tế khẩn bách, chớ bỏ qua

BẢN HẠ GIÁ

từ ngày 5 Juillet cho đến 20

Nào hàng, lơ, lụa, nhung, của Bombay, Tây, Tàu và Nhựt. Có đủ thứ màu, đủ thứ hàng, làm ra đủ kiểu rất đẹp, rất tốt, hợp với lối văn minh.

Kính mời quí bà, quí cô, và quí ông ghé tiệm « Bảo-Hiệu » trước xem hàng hóa, giá cả, sau sẽ mua tùy thích của quí bà, quí cô, quí ông.

Vào, ra thong thả

tiệm BOMBAY (N. BAGAMAL)

123, rue Paul-Bert — HUẾ

XỔ SỐ QUỐC-TRÁI

lần thứ 41

ngày 1 Juin 1932

Những số sau nầy trúng được 100$

(Tiếp theo)

69 172	80 992	90 252	101 673	112 264
69 253	81 139	90 318	101 821	112 374
69 299	81 195	90 343	101 860	112 440
69 411	81 242	90 378	101 917	112 718
69 558	81 301	90 480	102 045	112 732
69 594	81 423	90 484	102 117	112 785
69 697	81 488	90 515	102 473	112 794
69 706	81 624	90 604	102 563	112 870
69 718	81 646	90 834	102 721	113 056
69 790	81 698	91 113	102 768	113 080
70 000	81 714	91 164	102 783	113 221
70 186	81 781	91 212	103 035	113 288
70 208	81 918	91 269	103 067	113 437
70 241	81 989	91 341	103 162	113 515
70 336	82 078	91 427	103 224	113 [illegible]
70 412	82 143	91 653	103 328	114 292
70 642	82 208	91 665	103 351	114 333
70 746	82 419	91 872	103 355	114 467
70 791	82 434	92 006	103 686	114 625
70 896	82 459	92 381	103 692	114 777
70 941	82 728	92 537	103 714	114 813
71 062	82 750	92 573	103 768	115 126
71 083	83 101	92 706	103 881	115 464
71 108	83 244	92 927	103 900	115 529
71 125	83 305	93 013	104 127	115 545
71 332	83 422	93 196	104 174	115 641
71 353	83 649	93 239	104 253	115 714
71 362	83 933	93 372	104 324	115 716
71 378	84 003	93 437	104 332	115 765
71 612	84 007	93 468	104 333	115 809
71 790	84 228	93 516	104 376	115 969
72 153	84 319	93 642	104 429	116 004
72 171	84 469	93 725	104 490	116 027
72 212	84 527	93 885	104 512	116 043
72 224	84 597	94 209	104 775	116 257
72 443	84 619	94 238	104 801	116 303
72 685	84 714	94 593	104 829	116 344
72 853	84 801	94 686	105 030	116 368
73 097	84 956	94 762	105 126	116 427
73 515	85 015	94 773	105 141	116 488
73 641	85 038	94 881	105 351	116 503
74 277	85 156	94 918	105 377	116 710
74 297	85 416	94 925	105 520	116 797
74 308	85 475	95 071	105 537	116 805
74 443	85 508	95 302	105 540	116 903
74 444	85 717	95 341	105 778	116 929
74 564	85 750	95 463	105 836	116 938
74 592	85 855	95 514	105 844	117 [illegible]
[illegible]	[illegible]	95 627	105 872	117 662
74 637	85 156	95 662	105 880	117 668
74 697	86 244	95 737	106 169	117 698
74 811	86 416	95 757	106 200	117 812
74 814	86 435	95 821	106 253	117 891
74 899	86 501	95 873	106 407	117 948
75 062	86 609	95 883	106 486	117 987
75 328	86 714	95 959	106 604	118 113
75 390	86 790	96 017	106 694	118 245
75 412	86 915	96 049	106 785	118 334
75 490	86 969	96 203	106 833	118 416
75 870	86 991	96 369	106 894	118 439
75 875	87 077	96 467	106 927	119 155
76 148	87 105	96 502	107 039	119 187
76 205	87 230	96 793	107 083	119 204
76 210	87 234	96 860	107 140	119 219
76 496	87 243	96 891	107 169	119 242
76 625	87 290	96 971	107 289	119 277
76 647	87 296	97 024	107 383	119 355
76 664	87 371	97 352	107 857	119 396
76 903	87 441	97 379	107 608	119 417
76 919	87 552	97 770	107 692	119 672
77 090	87 723	97 986	107 968	119 909
77 130	87 907	98 061	108 023	120 178
77 169	88 058	98 133	108 060	120 392
77 329	88 073	98 334	108 189	120 393
77 545	88 153	98 479	108 226	120 422
78 077	88 358	98 610	108 266	120 611
78 115	88 391	98 612	108 325	120 635
78 375	88 441	98 685	108 498	120 729
78 426	88 456	98 720	108 709	120 869
78 454	88 476	98 790	108 880	120 914
78 460	88 493	98 842	108 911	120 958
78 491	88 532	99 361	109 366	121 028
78 573	88 630	99 416	109 698	121 173
78 627	88 818	99 430	109 966	121 243
78 873	88 835	99 625	110 223	121 320
78 939	88 910	99 654	110 246	121 509
78 968	88 958	99 656	110 257	121 901
79 259	89 011	99 700	110 311	121 942
79 456	89 030	99 764	110 343	121 973
79 506	89 038	99 796	110 573	122 222
79 612	89 068	99 807	110 716	122 290
79 631	89 073	99 815	110 981	122 425
79 695	89 103	100 164	111 016	122 454
79 701	89 112	100 254	111 152	122 836
79 850	89 343	100 318	111 305	122 892
79 900	89 491	100 364	111 413	122 976
79 914	89 802	100 757	111 661	123 047
79 959	89 812	100 851	111 760	123 052
80 014	89 909	100 912	111 769	123 191
80 506	89 980	101 230	112 034	123 305
80 677	90 001	101 275	112 163	123 328
80 685	90 020	101 345	112 167	123 422
80 767	90 065	101 621	112 208	

Những phiếu quốc-trái có số ở trên nầy thì được lãnh tiền tại các sở Kho-bạc trong cõi Đông-pháp, bắt đầu từ ngày 15 tháng bảy tây.

Khi lãnh chỉ phải trừ tiền thuế nhà nước đã định mà thôi.

Các người có những phiếu ấy phải đem nộp phiếu tại Kho-bạc từ bây giờ để tiện việc kiểm soát. Khi nộp sẽ có giấy biên nhận.

INJECTION PEYRARD D'ALGER

Thuốc thực hiện nầy chế ra đã lâu rồi và hiệu-nghiệm hơn các thứ

BỆ TRỊ BỊNH SAU-LẬU

một bí hay là cũ đã lâu rồi

Trong 232 người A-Rập dùng thuốc nầy thì lành bịnh hết 231 người

(Y theo lời phúc của Thương-ỷ ở Alger)

BÁN TẠI SỞ: SPÉCIALITÉS PEYRARD

26, Rue de Grenelle, PARIS

và các nhà thuốc có danh

TIN TRUNG-HOA

Việc thuế thương chánh ở Mãn-châu

Đông-kinh, 25 Juin. — Chánh phủ Nhật bản gởi cho chánh phủ Nam-kinh một bức thư phản đối việc cách chức Fukumoto, ủy viên Nhật-bản tại sở quan thuế ở Đại-liên, nói rằng việc ấy trái với bản giao ước năm 1907 của hai nước Trung Nhật, vì trong giao ước nói rằng mỗi khi bổ viên chức mới hay bải viên chức cũ trong sở quan thuế Trung-hoa, thì chánh phủ Nhật-bản, và quan tỉnh trưởng Quan-đông phải điều đình với nhau. Chánh phủ Nhật nói rằng chánh phủ Trung-hoa phải chịu trách nhiệm về mọi sự do việc ấy sẽ xảy ra sau này.

27 Juin. — Theo các báo ở Đại-liên, thì ông Fukumoto, là người được chánh phủ Mãn-châu cho giữ lại chức kiểm tra thuế thương chánh ở Đại liên với những chức việc người Nhật khác, có tuyên bố rằng ông sẽ đứng thâu thuế thương chánh chứ chính phủ Nhật nói rằng có lẽ số tiền thuế sẽ không đưa cho chính phủ Mãn châu, lại mong việc điều đình ở Nam-kinh sẽ có kết quả.

Phi công Mỹ sang giảy học sinh phi công Trung-hoa

Nam-kinh, 27 Juin. — Theo lời yêu cầu của chính phủ Trung-hoa, chính phủ Mỹ đã cho phép một đội cựu phi công, do đại tá Jowett cầm đầu sang dạy cho học sinh phi công ở Hàng-châu.

(Tia Arip)

Anh Mỹ đối với vấn đề quan thuế Mãn-châu

Chánh phủ Mãn-châu định thiệt hành quan thuế tự chủ và rước người Nhật làm Tổng-thuế-vụ-tư. Hải quan tổng thự ở Cáp-nhĩ-tân và các thuế nha ở Mãn-châu đều treo quốc kỳ Mãn châu. Quốc vụ khanh Mỹ có tờ chiêu hội cho người Nhật rằng làm thế là phá hoại quan thuế hoàn chỉnh của Trung-quốc, trái với công ước 9 nước. Nghị viện Anh cũng đề khởi vấn đề ấy mà chất vấn cho là phá hoại trái quyền của nước Anh. Anh Mỹ đối với vấn đề quan thuế rất chú ý là vì trái khoản Tàu còn thiếu của Anh Mỹ đều lấy quan thuế làm vật đảm bảo.

Người Nhật thì chối rằng việc ấy do chánh phủ Mãn-châu chớ Nhật bản không dự.

Quách-thái-Kỳ trả lời cho một nhà ký giả nói, quân bọn nghịch cướp quan thuế, là do người Nhật chúc sử. Chánh phủ trò rồi Mãn-châu kia không kể gì. Người Nhật không chối cái trách nhiệm ấy được. Vấn đề quan thuế Đông-Bắc, quan hệ với [illegible] chánh phủ phải hợp sức thu hồi v. v...

Lục quân Nhật dọa Trương học Lương

Theo báo Bắc-bình và Thiên-tân, đều nói lục quân Nhật lợi dụng danh nghĩa nước Mãn-châu phát biểu tuyên ngôn rằng Trương-học-Lương đốc sử quân nghĩa dũng phá hoại cuộc Mãn châu thống nhứt, quyết dùng thiệt lực để phá nơ sào cứ của Trương. Lại có tin lục quân Nhật đến Thẩm dương cùng Bản-Trung bàn sự tấn quân vào quân nội. Hình thế Đông Bắc Trung-hoa sẽ gây ra cuộc lộn xộn chăng ?

Cố duy-Quân không sang Nhật

Cố duy-Quân định cũng phải bộ điều tra sang Nhật, nhưng người Nhật cự tuyệt. Cố nhân ác cảm của người Nhật nên đình chỉ. Tưởng tác Tàu sẽ cũng Lý-Đốn sang Nhật.

Phó-Nghi dùng Mỹ nhân kế.

Theo tin Đại liên ngày 21 6 32, nước Mãn châu có phái người đem 6 người thiếu nữ mỹ sắc và mang thư Phó nghi sang dâng cho thủ tướng Nhật là Trai Đằng, đã tháp tàu Ô-tô-Lợi sang Tuân Hộ, rồi sang Đông kinh.

Đức vua Mãn châu cũng mưu mẹo thiệt. Không rõ bà vợ chánh của Thủ tướng Nhật có tánh ghen không. Nếu như bà ấy có tánh Hoạn Thơ thì kế ấy hỏng mất.

Đoạt quyền quan thuế, lại đoạt luôn quyền bưu chánh nữa

Từ Nam kinh. — Người Nhật lại đoạt nữa nước ngay Mãn châu đoạt quyền Bưu chánh, bắt đầu từ 1er juillet đổi dùng con tem nước Mãn, theo niên hiệu mới, không dùng bưu phiếu Trung quốc nữa. Trung quốc đối với việc nầy đã gởi chiếu hội sang chánh phủ Nhật kháng nghị cho là phá hoại quyền hoàn chỉnh hành chánh của Trung-quốc... (báo Tàu

Magasin de Soieries

TÂN-LỢI

138 - 140, Bd Tổng-đốc-Phương

CHOLON

Bổn hiệu bán sỉ và bán lẻ đủ các thứ hàng Tàu, hàng Thượng-hải, như [illegible] xuyến, trừu, cẩm-nhung, cẩm-châu v. v.... Hàng thiệt tốt, thiệt bền, hàng nhuộm đen mặc đến rách không hề sợ phai trô. Bán lẻ đủ các thứ hàng Bombay, hàng Nhựt-bổn v. v.... Khăn đội đầu xúi và thêu nhiều kiểu nhiều màu thiệt đẹp.

Bổn hiệu có lẻ đủ các thứ màu nhuộm của Tây hiệu «Teinture Idéale» [illegible] thuốc nay ở Nam-kỳ.

Mành hộp biscuits «Kim-Thới» của bổn hiệu chế tạo chẳng khác nào [illegible] hiệu của Tây, được nhiều người khen ngợi. Bán lẻ cũng có. Giá tại bổn hiệu (mua sỉ có hoa hồng).

Ở lục tỉnh có bán ở hiệu Quảng-nẹn-Thành Mỹ Tho số 120 Boulevard Bonnard, giá mỗi hộp là 0$25.

Bổn hiệu buôn bán đã mấy chục năm rồi, có các tỉnh Trung-kỳ và Bắc-kỳ ở mua xin viết thơ về thương nghị.

TÂN - LỢI

138-140, Bd Tổng-đốc-Phương — CHOLON

Trung-Nhật xung-đột

Nhật được Tàu thua là bởi tại sao ? thưa là tại quân Tàu nhiều người nghiện thuốc phiện, trong người không được mạnh khỏe nên không địch nổi quân Nhật. Nay chính phủ Tàu có nhờ bản hiệu chế cho một thứ thuốc cai nha-phiến thật hay để quân lính dùng cho khỏi nghiện, nên bản hiệu gia công nghiên-cứu những sách Đông Tây y học, xét bệnh lập phương chế ra một thứ thuốc cai nha-phiến, đặt tên là « VĂN-MINH GIỚI-YÊN HOÀN », uống vào rất mạnh khỏe mà không sinh bệnh, nặng độ hai tuần, nhẹ thời tuần lễ là hết bệnh nghiện, nếu không bỏ được thời trả lại tiền khi mua phải nói rõ ăn nhiều hay ít, có tật bệnh chi không, người khỏe hay yếu, để tôi chế thuốc cho hợp với bệnh gởi đủ bỏ xong, còn ngài nào trong người không có bệnh chi, duy có bệnh nghiện thời mua thuốc đã chế sẵn ở bản hiệu hoặc ở các nơi đại lý của bản hiệu cũng vậy. Thuốc « VĂN-MINH GIỚI-YÊN HOÀN », hạng nhất 5$00, nhì 3$00, ba 2$00, hạng tư 1$00 một chai, ngài nào muốn cho người thêm sức khỏe trong khi bỏ hút nên dùng thêm thuốc bổ 2$00 một hộp.

Có bán thuốc tim la 1$00, thuốc lậu 1$00, chiết nọc 1$50, hay nhất thế-giới, và các thuốc đàn ông, đàn bà, con nít. Khi các ngài cần thuốc chỉ xin gởi thơ kể bệnh cho mình bạch.

Để bì cho chủ-nhân :

M. Trần - đắc - Sử

N. 38 ruedes Pipes **HANOI**

Trong nhà trong cửa ai ai cũng phải có sáng

THUỐC HƯỜN PASTILLES

VALDA

đặng Khi, có con nít đi học, Khi có ông già bà cả ra về, Cùng có người phải đi ra, tới sở làm,

THÌ ĐEM THEO TRONG MÌNH

hoặc ngậm cho thong cổ thong hơi Khỏi bịnh, hoặc ngậm mà trừ bịnh, như Ki sổ mũi, đau cổ, mệt thở, ho đàm, lức ngực, vân, vân.

MÀ NHỨT LÀ PHẢI NHỚ

dùng lấy một thứ

THUỐC HƯỜN PASTILLES

VALDA

mà thôi

bán đựng trong hộp coi trên nhãn phải có hiệu chữ

- VALDA -

MỚI THIỆT PHẢI

MÔN-THUỐC THẦN-TIÊN

Thuốc trị-lỵ

Giới nóng nực quá, hay sinh chứng lỵ, khi ra như đờm, khi ra như huyết, đau bụng quặn quặn muốn đi mà không đi được; bực tức rặn ra những chất nhớp nhúa, có khi thoát giang (lòi ruột ra) nữa, hay truyền nhiễm, rất nguy hiểm, vậy nên dùng ngay thứ THUỐC TRỊ LỴ thuốc nầy rất là thần hiệu, không cứ ra lỏm hay huyết, mới phải hay đã lâu ngày, đàn ông, đàn bà, già, trẻ, đều dùng được cả, uống vào thấy khoan khoái dễ chịu, khỏi ngay.

Mỗi lần uống một lọ giá 0$20: người lớn dùng thuốc viên, trẻ con dùng thuốc nước.

Uống 5 lọ thì khỏi hẳn, hết 1$00, cước ngoài

Thơ và mandat gởi cho M NGUYỄN-XUÂN-DƯƠNG

N° 123, phố-Khách, NAM-ĐỊNH (Tonkin)

TIN MỚI?

Trung-Bắc lưỡng-kỳ

Thưa các Ngài,

Được lòng quan yêu của các ngài đã chiếu hưng cho công nghệ của bản hiệu được thịnh đạt, vậy lòng nhớ ơn của bản hiệu đối với các ngài không phải là không to vậy. Song không biết lấy chi mà tạ ơn.

Vậy bản hiệu xin lấy chữ « *Trung-tín* » mà tạ ơn các ngài nghĩa là lúc nào các ngài chiếu cố đến bản hiệu cũng được vui lòng. Nay bản hiệu lại mới mở thêm một chi điếm đặt tên là AN-PHƯỢNG ở *Avenue du Marée à Tourane Marché*. Hiệu AN THÀNH và AN-PHƯỢNG lúc nào cũng có nhiều da lạ, kiểu mới, đồ Uskide, giầy giầy máy (Fermeture Eclaire).

AN - THÀNH

TONKIN — 37 *Phố Hàng Đào* — HANOI

Có Catalogue biếu các ngài ở xa và các ngài mua hàng của bản hiệu từ 10$00 trở lên thời không phải chịu tiền cước phí chi cả. An - Thành

NGỦ-TINH

Nhân - Tạo - Huyết

của lương-y VECSIOUNINE

Chuyên-trị :

TINH-THẦN LAO-TỔN

KHÍ-HUYẾT GIẢM-SUY

Có tính chất đặc biệt là sát được trùng độc ẩn núp trong máu, nhất là trùng lậu, giang mai nhập cốt. Và trẻ con sài ghẻ.

Thuốc nầy đã được nổi tiếng là một món thuốc **Bổ-Huyết Sát-Trùng** *rất hay. Và đã phân chất tại phòng* THÍ-NGHIỆM ĐÔNG DƯƠNG *tại HANOI*

Mua thuốc xin hỏi tại TỔNG-ĐẠI-THỤ của nhà thuốc NĂM-SAO :

SINH - HUY

44 – *Maréchal Foch* – 44

VINH

Là nhà bán thuốc SỐT RÉT, NGÃ NƯỚC, nhãn « NĂM SAO » rất thần hiệu.

Mỗi gói 0$15

TAM XÀ HỔ CỐT CAO

Tam Xà Hổ Cốt *chuyên trị các chứng* **Phong, thấp, tê, bại.**

Gần đây khắp cả Trung, Nam, Bắc ai đã dùng qua **Cao Tam Xà** *đều công nhận là một món thuốc quý ở trên đời, không thứ nào bì kịp. Bản hiệu hàng ngày vẫn tiếp được thư các tỉnh gửi về mua thuốc, càng thư khen tặng luôn luôn. Vậy ai mắc các chứng như sau nầy, xin kíp dùng* **Cao Tam Xà** *kẻo để lâu khó trị :*

Sách thuốc nói rằng : « **Phong vị bách bệnh chi mỗi thấp nại lục giâm chi nhất, phong do ngoại nhập, thấp tòng nội sinh.** *Đã bị cảm nhiễm lập tức thành bịnh. Phàm như tứ chi mỏi nhức, gân cốt buốt đau, sưng tay phù chân, đau lưng mỏi vai, mặt mũi nặng nề, chân tay co rút, đi lại khó khăn, cử động ngượng ngào, thịt tê gia buồn, đầm bóp chẳng đau, xệch mặt, méo mồm, nhời nói ngọng nghịu, càng là tả tê hữu bại, bán thân bất toại.*

Xét những bệnh nguyên ấy, toàn do vinh vệ bất điều, khí huyết hư nhược,' và ngoại cảm phong hàn, trong chứa đàm thấp sâm nhiễm vào mình, chạy khắp ống xương mà sinh ra. Nếu điều trị thất cách, lâu ngày sẽ thành cố tật. Bệnh nhẹ dùng độ một hay hai lọ **Cao Tam Xà** *giá mỗi lọ 1$50 thì khỏi, nặng dùng 3, 4 lọ là khỏi.* Giá chiếu khách nửa tá bán **7$80.**

Bán tại hiệu

Sinh-Huy

44 Maréchal-Foch — Vinh

Bắt đầu từ tháng nay (Avril) Tại bản hiệu có thợ chuyên môn chế tạo mũ bằng trắng, đủ các hạng, các kiểu. Các nhà mua buôn nên viết thư về thương lượng. Bản hiệu sẽ châm chước, giá cả rẻ, và gửi được nhanh chóng.

S. H.

BAC - NINH

Bệnh quý đã có thuốc tiên ! !

Nếu ai mắc LẬU, hay TIM-LA. sự LẬU nhập CỐT nghĩa là khởi rồi bệnh trong người nhọc mệt thèm uống rượu thì nặng có mủ, hay trong thịt nó buồn như kiến, hay cắn cái nhột một cái, nam đã có mủ (vì các vi-trùng GO' OUOQUE nó ẩn vào trong xương, trong máu, bệnh trở giời thì như vậy, bệnh nầy rất nguy hiểm vì chuyển nhiễm, nếu để cho lâu thì người ấy mắc bệnh đau GIÀ-CON (Gâterie) hại hơn huyết bạch, bằng huyết v. v, thì nhẹ để rồi làm, nếu để cho thì hay bằng mất, còn TIM-LA nhập CỐT, ngoài khởi như trong máu trong xương còn vi-trùng SPIROCHETE DE SCHANDISE cho nên trở giời hay nổi, đầu đau, đau mình, đầu các chỗ xương, chân tay mỏi mệt, các cái mọc này nó chuyển-nhiễm rất là nguy hiểm, vì thế cho nên ta nhiều người đã rồi, để ra bài ra bọc, để con thêm cái nọ, thiếu cái kia, ta gọi là để quý ngộ, vì cái mọc này nó chuyển-nhiễm mang tự tức thọ thai, nếu mắc bệnh không tìm thuốc thần hiệu nầy thì các mọc ấy nó chuyển nhiễm sang mấy mươi đời, như cha sang đến cháu chắt, v. v, vì thế nhiều người thế không có bệnh mà xem mắt thì trong có vi-trùng TIM-LA, còn như bệnh NỔ LOÉT (Chancre-mou), bệnh nầy nó cũng có vi trùng BACILLE DE DUCREY, các vi-trùng nầy nó cũng là vào trong xương, trong máu, nó cũng nguy hiểm như TIM-LA, bệnh nầy cũng có nhiều người thiệt bại đến thân thể, vậy các ngài mắc phải các bệnh nầy đã nặng, hay bệnh nhập CỐT mấy mươi năm, nay mới mắc phải, thì lập tức dùng ngay thuốc HIỆU HOÀNG-VĂN-LẬP, số nhà 57 phố Hàng-nỉ Hải-ninh (Tonkin), thế nào cũng phải mau khỏi, về rất hết nọc, người có bệnh nặng thuốc vẫn đi lại làm ăn như thường, khỏi đau giờ không biết, thực thế vậy, nếu thuốc BÀ có thai uống cũng được không hại gì cả, thuốc LẬU, 1$00. TIM-LA 2$00, thuốc CHANCRE-MOU cũng vậy bởi 2$00, ĐẠI-LÝ LÊ-NAM-HƯNG Commerçant Rue dorlée-longs PHAN-THIẾT, PHÒNG 57 Rue des Médicaments (Phố Hàng-Bạc) ở HANOI HỒ-VĂN-CHIỀU chez Vinh ruộn Hiệu commerçant các Tây ở QUẢNG-NGÃI, Lưu-thành-Tạp Hàng-phố Công-Sơ, ở Longxuyên, Annam duyệnphòng, chủ nhân Lê-ngọc-Thanh, route Caman à Bảo-Hiếu à Cochinchine nếu ngài muốn mua thì gởi cho một bức thư [illegible] bản hiệu gởi nhận hàng giao ngân ; ở như ai nào muốn làm đại lý [illegible] thư về Bảo-hiệu

Imprimerie Tiếng-Dân Huế

Directeur-Gérant : HUỲNH-THÚC-KHÁNG